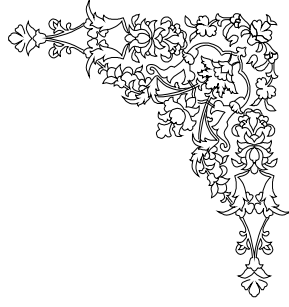
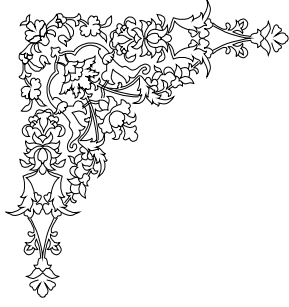

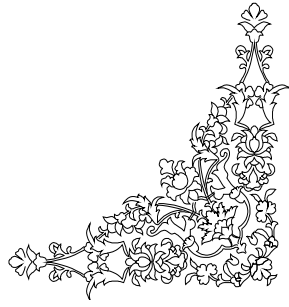
آیین نامه آموزشی
دوره سه ساله متوسطه روزانه
(شیوه سالی - واحدی)

با انضمام آخرین تغییرات و مصوبات
شواری عالی آموزش و پرورش

تاسان ۸۷
علامرصادر فنی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باسمه تعالی

با عنایت به عدم در دسترس بودن کتاب آیین نامه آموزشی سه ساله متوسطه روزانه و ضرورت مطالعه آن برای کلیه همکاران در ادارات آموزش و پرورش از ریاست محترم تا کارشناسان مختلف و نیز در مراکز آموزشی متوسطه از مدیر محترم تا همکاران گرامی آموزشی، تصمیم بر آن شد تا این مجموعه آماده و در اختیار قرار گیرد.

این مجموعه شامل **آیین نامه آموزشی سه ساله متوسطه روزانه** اولیه، **مصوبات و اصلاحیه ها** **مختلف (تا زمان چاپ)** و نیز چند مورد مهم که با عناوین **اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل ها** می باشد که تحت عنوان «دستورالعملها (۱)» و با همان انشاء و نثر اولیه استفاده شده است.

هر گونه نظر و انتقاد را به ایمیل darafki@yahoo.com ارسال نمایید.

امید است این مجموعه مفید واقع شود.

خداوند به همه توفیق خیر عطا کند
غلامرضا درفکی

آئین نامه آموزشی

دوره سه ساله متوسطه روزانه
(شیوه سالی - واحدی)

مصوب هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه
(گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش)

توضیح :

به استناد رأی صادره در ششصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۰/۸/۳ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۲۲۲۱/۸ مورخ ۸۰/۸/۱۳ اجرای آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره ۴۰۰/۲۰۱۳۹ مورخ ۷۹/۶/۱۵ بلامانع اعلام شد.
ضمناً از آبان ماه ۱۳۸۰ موضوعات پیشنهادی مربوط به دوره متوسطه و پیش دانشگاهی جهت تصویب به شورای عالی آموزش و پرورش ارجاع می شود.

فصل اول: اهداف و ساختار

ماده ۱ - هدف کلی

فراهم آوردن شرایط و امکانات لازم برای تعمیق باورهای دینی و رشد فضائل اخلاقی دانش آموزان، ارتقاء کیفیت آموزشهای متوسطه (نظری، فنی و حرفه ای، کاردانش) و توسعه کمی این آموزشها به تناسب نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با توجه به مقتضیات جغرافیائی مناطق و رعایت تناسب بین محتوای آموزشی و نیازها و مقتضیات جنسی و سنی دانش آموزان براساس این اصول:

الف) تأکید بر امر تزکیه و تربیت دینی و تقویت مهارتهای زندگی.

ب) توسعه فرهنگ مهارت آموزی و ایجاد انعطاف لازم به منظور سمت گیری آموزشهای متوسطه در جهت تعیین رشته های تحصیلی برحسب نیازهای کشور و علاقه و استعداد افراد و اشتغال مفید و ادامه تحصیل در آموزش عالی، بر طبق شرایط و امکانات محیط با توجه به پیشرفتهای علمی و فنی.

ج) افزایش کمیت و بالابردن سطح کیفیت و میزان منزلت آموزشهای فنی و حرفه ای.

د) فراهم آوردن زمینه و شرایط مناسب برای استفاده بهینه از امکانات جامعه بمنظور اجرای آموزشهای متوسطه و سازماندهی آموزشهای خارج از واحد آموزشی و تقویت و گسترش این آموزشها با استفاده از امکانات دستگاههای مختلف کشور.

ماده ۲ - اهداف شاخه های تحصیلی

نظام آموزش و پرورش متوسطه که در این آئین نامه به اختصار نظام متوسطه نامیده می شود به سه شاخه تحصیلی نظری - فنی و حرفه ای - کاردانش تقسیم می شود و اهم اهداف هر شاخه به شرح زیر است:

الف) شاخه نظری:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛

- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب ؛

- احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در آموزش عالی ؛

(ب) شاخه فنی و حرفه ای :

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی ، بینش سیاسی و اجتماعی ؛

- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت هدایت آنان به سمت اشتغال مفید ؛

- احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های علمی - کاربردی (تکنولوژی) .

(ج) شاخه کاردانش :

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی ، بینش سیاسی و اجتماعی ؛

- تربیت نیروی انسانی در سطوح نیمه ماهر، ماهر و استادکاری و سرپرستی برای بخشهای صنعت ، کشاورزی و خدمات ؛

- احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های خاص علمی - کاربردی .

ماده ۳ - ساختار

۱- ۳ - شاخه متوسطه نظری :

این شاخه مشتمل بر ۴ رشته ریاضی - فیزیک ، ادبیات و علوم انسانی ، علوم تجربی ، علوم و معارف اسلامی است . حدود ۵۲ واحد از دروسهای این شاخه ، در همه رشته ها به صورت مشترک و بیشتر در پایه های اول و دوم ارائه می شود. دروسهای اختصاصی این شاخه در کلیه رشته ها حدود ۴۴ واحد است که بیشتر در پایه سوم ارائه می شود . واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه « دبیرستان » نامیده می شود.

۲-۳- شاخه متوسطه فنی و حرفه ای :

این شاخه مشتمل بر سه زمینه صنعت ، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای چند رشته است . ۵۸ واحد از درسهای این شاخه در همه رشته ها به صورت مشترک ارائه می شود. درسهای اختصاصی برای هر رشته حدود ۳۹ واحد است . واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان» نامیده می شوند. (دانش آموزان شاخه متوسطه فنی و حرفه ای هنرجو نیز نامیده می شوند).

تبصره بند (۲-۳) : رشته های موسیقی در زمینه خدمات مشتمل بر ۴۳ واحد درسی مشترک و ۵۶ واحد درسی اختصاصی است. (اصلاحیه ۲/۲۰۲۲۵/۴۰۰/۸-۸۰/۸)

عناوین رشته های هر یک از زمینه ها بشرح زیر است :

۱-۲-۳- زمینه صنعت :

رشته های نقشه کشی عمومی ، ساخت و تولید ، صنایع فلزی ، مکانیک خودرو ، تأسیسات ، صنایع چوب و کاغذ ، چاپ ، الکترونیک ، الکتروتکنیک ، متالورژی ، صنایع شیمیایی ، صنایع نساجی ، سرامیک ، معدن ، سیمان ، ساختمان ، نقشه برداری ، ناوبری ، مکانیک موتورهای دریایی ، الکترونیک و مخابرات دریایی .

۲-۲-۳- زمینه خدمات :

رشته های گرافیک ، طراحی و دوخت ، نقشه کشی معماری ، صنایع دستی ، نقاشی ، نمایش ، سینما ، موسیقی ، چاپ دستی ، حسابداری بازرگانی ، کودکیاری ، کامپیوتر ، تربیت بدنی ، مدیریت خانواده ، مرمت آثار فرهنگی ، موسیقی (نوازندگی ساز ایرانی) - موسیقی (نوازندگی ساز جهانی) - موسیقی (مبانی آهنگ سازی) . (اصلاحیه ۲/۲۰۲۲۵/۴۰۰/۸-۸۰/۸)

۳-۲-۳- زمینه کشاورزی :

رشته های امور دامی ، امور زراعی و باغی ، ماشینهای کشاورزی ، صنایع غذایی .

۳-۲-۳- شاخه متوسطه کاردانشی :

این شاخه دارای سه زمینه صنعت ، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای یک یا چند گروه و هر گروه دارای یک یا چند رشته اصلی است و هر رشته دارای یک یا چند رشته مهارتی می باشد.

در کلیه رشته های مهارتی این شاخه ۵۳ واحد به دروسهای عمومی و انتخابی و حدود ۴۳ واحد به دروسهای مهارتی اختصاص دارد. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان کردانش» نامیده می شوند.

تبصره ۵- در صورتی که واحدهای دروسهای مهارتی در هر رشته کمتر از ۴۳ واحد باشد حداقل ۲۰ واحد به دروسهای مهارتی اختصاص داده می شود و مابقی با تلفیق مناسبی از دروسهای اختصاصی ، تکمیل مهارت و اختیاری حسب نیاز رشته مهارتی تکمیل خواهد شد .

فصل دوم: واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عناوین و جداول دروسها

ماده ۴- آموزش در دوره متوسطه مبتنی برنظام سالی واحدی است که دارای ویژگیهای زیر می باشد:

الف- فرآیند آموزش هر درس بطور پیوسته، در طول سال تحصیلی انجام می شود. آموزش بعضی از درسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه ای در طول یک نوبت (اول یا دوم) بصورت مستقل ارائه و ارزشیابی می شود مشروط بر آن که برنامه این قبیل درسها به صورت زوج و در دو نوبت متوالی و در طول سال تحصیلی تنظیم شود.

در شاخه کاردانش، آموزش برخی از استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) در طول سال تحصیلی به پایان می رسد و ارزشیابی آن نیز تا یکماه پس از اتمام آموزش و یا حداکثر تا پایان آن نوبت انجام می شود.

ب- محتوی، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدل گیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می شود.

ج- ارزشیابی در سال اول، پایه ای است و چنانچه دانش آموز ضوابط ارتقاء را کسب نکند باید کلیه درسهای این پایه را تکرار کند.

د- ارزشیابی هر یک از درسهای پایه های دوم و سوم مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر درسها ندارد.

ماده ۵- مدت دوره آموزش ۳ سال است و تعداد واحدهای درسی مورد نیاز جهت اخذ دیپلم متوسطه حداقل ۹۶ واحد می باشد.

تبصره ۱- دانش آموزی که در پایه اول مردود شود با رعایت سایر شرایط می تواند دوره متوسطه را در حداکثر ۴ سال تحصیلی در مدارس روزانه تحصیل کند.

تبصره ۲- ترک تحصیل قبل از امتحانات نوبت اول و همچنین وقفه تحصیلی، جزو سنوات تحصیلی محاسبه نمی شود و ترک تحصیل بعد از امتحانات نوبت اول، جزو سنوات تحصیلی موضوع این ماده محاسبه می شود. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۵/۱۲۰- ۸۶/۵/۱۳ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

تبصره ۳ - دانش آموز استثنایی که در پایه اول دو سال مردود می‌شود با رعایت سایر شرایط حداکثر ۵ سال می‌تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد.

ماده ۶ - هر واحد درس نظری معادل یک ساعت آموزش در هفته برای طول سال تحصیلی می‌باشد. ساعات هر واحد درس عملی (کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و...) معادل یک و نیم تا چهار برابر ساعات آموزشی یک واحد درس نظری است.

تبصره ۵ - ساعات آموزش هر واحد درس نظری و عملی در واحدهای آموزشی تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی تا ۱/۵ برابر مفاد این ماده برابر شیوه نامه ای که سازمان مذکور ابلاغ می‌کند قابل افزایش است.

ماده ۷ - از اول مهر ماه تا آخر شهریور ماه سال بعد یک سال تحصیلی محسوب می‌شود. دوره آموزش از اول مهر ماه هر سال آغاز و حداقل تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد ادامه می‌یابد و امتحانات پایانی نوبت دوم در خرداد ماه برگزار می‌شود.

تبصره ۱۰ - طول سال تحصیلی برای دانش آموز سال سوم (موضوع ماده ۱-۱۰) تا پایان دی ماه سال بعد افزایش خواهد یافت.

تبصره ۲۰ - در شاخه کاردانش، آن دسته از استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) که آموزش آنها تا پایان اردیبهشت ماه به اتمام نمی‌رسد ارائه و تکمیل آموزش مهارت و ارزشیابی پایانی آنها تا پایان شهریور ماه همان سال تحصیلی بطور رایگان بلامانع است.

تبصره ۳۰ - در شاخه فنی و حرفه ای درس کارآموزی در طول تابستان پایه سوم بطور رایگان ارائه و اجرا می‌شود.

ماده ۸ - در هر سال تحصیلی کلیه واحدهای درسی هر پایه برابر جداول مربوط، به دانش آموز ارائه می‌شود و واحدهای درسهای انتخابی نیز با توجه به استعداد و علاقه وی و امکانات واحد آموزشی برابر شیوه نامه مربوط، به او ارائه می‌شود.

تبصره ۱۵ - چنانچه درسهای باقیمانده از پایه دوم، پیش‌نیاز درسهای پایه سوم باشد، دانش‌آموز پایه سوم باید این درسها را با رعایت ضوابط پیش‌نیاز به همراه سایر درسهای پایه سوم برابر مقررات و حداکثر تا ۳۷ واحد انتخاب کند. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۵-۱۲۰/۱۳/۸۶/۵ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

تبصره ۲۰ - اگر دانش‌آموز پایه سوم قبلاً از درس پیش‌نیاز نمره ۷ تا ۱۰ را کسب کرده باشد انتخاب درسهای پیش‌نیاز و اصلی به صورت همزمان و یا درسهای اصلی مقدم بر درسهای پیش‌نیاز برای وی بلامانع است.

تبصره ۳۰ - چنانچه درسهای باقیمانده از پایه دوم پیش‌نیاز درسهای پایه سوم نباشد انتخاب این درسها به تابستان سال سوم موکول می‌شود.

تبصره ۴۰ - دانش‌آموزی که در پایان سال دوم موفق به کسب نصاب قبولی از درسهای کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه‌ای و استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) در شاخه‌های کاردانش نشود باید درسهای مذکور را در پایه سوم یا دوره تابستانی یا دی ماه سال بعد صرفاً بصورت غیرحضوری انتخاب کند و در امتحان آن درسها که در خرداد ماه یا پایان دوره تابستانی و یا دی ماه سال بعد برگزار می‌شود شرکت کند تعداد واحدهای درسهای مذکور مشمول سقف واحدهای معجز پایه سوم نمی‌شود.

تبصره ۵۰ - ارائه واحدهای درسی در پایه دوم و سوم شاخه‌های کاردانش مطابق جدول مواد درسی هر رشته مهارتی و به تناسب شیوه اجرایی و امکانات با رعایت سایر ضوابط و مقررات در اختیار مدیر واحد آموزشی است. لیکن ارائه درسهای عربی ۲/۱، تعلیمات دینی و قرآن ۲، زبان خارجه ۲ در پایه دوم شاخه کاردانش الزامی است.

تبصره ۶۰ - دانش‌آموزان پایه سوم سالی واحدی روزانه که در پایه دوم موفق به کسب حداقل نمره ۷ در دروس پیش‌نیاز نشده‌اند و بعضاً به دلیل عدم انطباق ساعات ارائه دروس پیش‌نیاز و اصلی در برنامه هفتگی مدارس امکان انتخاب دروس پایه دوم برای برخی از آنان فراهم نشده است و تشکیل کلاس در فرصتهای دیگر نیز مقدور نباشد می‌توانند در شرایط اضطرار و در صورت موافقت شورای مدرسه و

با رعایت سایر ضوابط از جمله سقف واحدهای مجاز آن دسته از دروس پایه دوم که پیش نیاز دروس پایه سوم هستند را انتخاب کرده و در امتحانات نوبت اول و دوم آن دروس شرکت نمایند. در این صورت نمرات پایانی هر نوبت بعنوان نمرات مستمر آن نوبت نیز منظور و همانند سایر دروس برابر ماده ۵۵ آئین نامه آموزشی برابر آنان اعلام نتیجه خواهد شد.

تذکره: این قبیل دانش آموزان نیز بهیچ وجه مجاز به خروج از واحد آموزشی در ایامی که مدرسه دایر می باشد نمی باشند. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۲/۲ - ۸۰/۸/۲)

ماده ۹- چنانچه پس از برگزاری امتحانات خرداد ماه، بعضی از دانش آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند این درسها در تابستان مربوط بصورت ذیل به آنان ارائه خواهد شد.

۹-۱- دانش آموزان پایه اول و دوم موضوع این ماده موظفند در امتحانات آن درسهایی که در شهریور ماه برگزار می شود شرکت کنند. برای این قبیل دانش آموزان برابر شیوه نامه مربوط در تابستان، کلاسهای تقویتی بصورت متمرکز یا غیرمتمرکز تشکیل خواهد شد.

۹-۲- برای دانش آموزان سال سوم که به هر دلیل موفق به گذراندن تعدادی از درسهای پایه دوم یا سوم نمی شوند دوره تابستانی اجرا می شود. برنامه آموزشی در این دوره به مدت ۱۰ هفته است که ۸ هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد و بقیه مدت برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور می شود.

۹-۲-۱- این قبیل دانش آموزان مجاز خواهند بود در این دوره حداکثر ۳۲ واحد از درسهای باقیمانده را انتخاب کنند که از این تعداد حداکثر ۱۰ واحد را می توانند بصورت حضوری و مابقی را بصورت غیرحضوری انتخاب کنند و در انتخاب واحدهای حضوری اولویت با درسهایی است که دانش آموزان قبلاً آنها را انتخاب نکرده اند.

۹-۲-۲- انتخاب همزمان درسهای پیش نیاز اصلی برای دانش آموزان سال سوم در دوره تابستانی و امتحانات دی ماه بعد با رعایت سایر شرایط و ضوابط بلامانع است.

۹-۲-۳- ساعات آموزش هفتگی درسهای نظری و عملی در دوره تابستانی ۳ برابر ساعات آموزش هفتگی آن درسها در طول سال تحصیلی است .

۹-۲-۴- دوره تابستانی حتی المقدور در واحدهای آموزشی مربوط تشکیل خواهد شد و برگزاری آن بصورت متمرکز با برنامه ریزی و هماهنگی قبلی ادارات آموزش و پرورش ناحیه یا منطقه ، در یک یا چند واحد آموزشی بلامانع است .
برگزاری این دوره برای دانش آموزان رایگان است .

۹-۲-۵- ارائه درسهای کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه ای و استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) در شاخه کاردانش در دوره تابستانی پایه سوم بصورت حضوری مجاز نمی باشد. لیکن با توجه به ماهیت این درسها ، ادارات آموزش و پرورش مناطق می توانند ، براساس ضوابطی که از سوی دفاتر آموزشی ذیربط اعلام می شود ، برای دانش آموزان دوره فشرده تقویتی رایگان تشکیل دهند.
ماده ۱۰- دانش آموز سال سوم چنانچه در پایان تابستان نیز موفق به گذراندن برخی از درسهای پایه دوم یا سوم نشود می تواند در امتحانات دیماه شرکت کند و حداکثر ۳۲ واحد از درسهای باقیمانده را امتحان دهد .

۱۰-۱- چنانچه این قبیل دانش آموزان بخواهند در امتحانات دیماه همان سال مدارس روزانه شرکت کنند در فاصله زمانی موضوع این ماده از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود .

۱۰-۲- چنانچه این قبیل دانش آموزان بلافاصله پس از دوره تابستانی قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشند در نیمسال اول بصورت رایگان ادامه تحصیل خواهند داد .

۱۰-۳- چنانچه پس از شرکت در امتحانات دیماه دانش آموز موضوع ماده موفق به گذراندن برخی از درسها نشده باشد حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می تواند برابر مقررات در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد .

۱۰-۴- درشاخه فنی و حرفه ای دوره بزرگسالان و امتحانات داوطلب آزاد طبق ضوابطی که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می شود صرفاً برای آن عده از دانش

آموزانی که شرایط تحصیل در دوره روزانه را از دست داده اند دایر و برگزار می شود.

ماده ۱۱- دانش آموز نمی تواند درسهایی را که قبلاً نمره قبولی کسب کرده است بطور مجدد انتخاب کند .

تبصره - تکرار درسهای پایه اول برای دانش آموزان مردود پایه اول الزامی می باشد. (به استناد مصوبه سیصد و چهارهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۵۴۱۶/۹ مورخ ۸۳/۶/۸ «نمره قبولی درسی که امتحان آن (در رشته قبل) به صورت داخلی برگزار شده برای دانش آموزی که در امتحان تغییر رشته شرکت کرده و شرایط رشته جدید را احراز نموده است قابل پذیرش بوده ، لیکن نمره پایانی آن درس در احتساب معدل کتبی قابل اعمال نخواهد بود.»)

ماده ۱۲- ساعات حضور دانش آموز در برنامه های آموزشی و پرورشی در هر هفته حداقل ۳۶ ساعت است و دانش آموز موظف است در فاصله زمانی شروع تا پایان برنامه آموزش روزانه در محل واحد آموزشی حضور داشته باشد .

۱۲-۱- ساعات برنامه هفتگی دانش آموزان شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش بر اساس برنامه مصوب هر رشته حداکثر ۴۸ ساعت می باشد .

۱۲-۲- برنامه هفتگی واحدهای آموزشی برای ۶ روز هفته و هر روز حداقل ۶ ساعت و حداکثر ۸ ساعت تنظیم می شود.

تبصره - افزایش ساعات برنامه هفتگی دانش آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان تا ۴۲ ساعت بلامانع است .

ماده ۱۳- مدیر واحد آموزشی باید برنامه هفتگی پایه سوم را به گونه ای تنظیم کند که دانش آموز غیر از شرایط خاص ، ساعات بدون برنامه نداشته باشد . مدیر می تواند با کسب مجوز از اداره متبوع ، کلاس با تعداد دانش آموز کمتر از حد نصاب تعیین شده تشکیل دهد .

ماده ۱۴- حضور مرتب دانش آموز در واحد آموزشی و کلاس درس در طول سال تحصیلی در تمام ایامی که واحد آموزشی رسماً دایر می باشد الزامی است و با

دانش آموزی که غیبت می کند برابر مقررات انضباطی مندرج در آیین نامه اجرایی مدارس رفتار خواهد شد.

۱-۱۴- در شاخه های کاردانش و فنی و حرفه ای دانش آموزی که حسب مورد برای مهارت آموزی ، کارورزی ، و کارآموزی به مراکز خارج از واحدهای آموزشی معرفی می شود برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می باشد .

ماده ۱۵- رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش آموز برابر شیوه نامه ای که توسط معاونت آموزشی تهیه و به تأیید کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید برعهده شورای مدرسه می باشد.

(به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۲۹۷ ابلاغ شده است ، مواد ۱۴، ۱۵ به شرح فوق اصلاح گردید.)

ماده ۱۶- عناوین درسهای عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه های تحصیلی همچنین عناوین درسهای اختصاصی شاخه های نظری و فنی و حرفه ای به تفکیک پایه های تحصیلی در رشته های مختلف به شرح جداول پیوست می باشد .

تبصره ۱- عناوین رشته های مهارتی شاخه کاردانش و جداول مواد درسی هر یک از آنها بر اساس شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش (مصوب هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) توسط معاونت آموزشی تهیه و اعلام می شود.

تبصره ۲- سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان می تواند حسب مورد به مطالب کتب درسی محتوای تکمیلی اضافه کند .

ماده ۱۷- درسهای دوره متوسطه براساس اهداف و ماهیت آنها به شرح ذیل تقسیم بندی می شود .

۱-۱۷- **درسهای عمومی :** درسهایی است که آموختن آنها برای ارتقاء بینش علمی ، اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و سیاسی دانش آموز دوره متوسطه ضرورت دارد .

آن دسته از درسهای عمومی که در تمام شاخه های متوسطه با محتوای یکسان ارائه می گردد درسهای مشترک نامیده می شود.

تبصره - دانش آموز استثنایی از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف است و نمره بخش تئوری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد .

۲- ۱۷- درسهای اختصاصی: درسهایی است که دانش آموز با گذراندن آنها پایه عملی یا علمی مناسبی برای ورود به بازار کار و اشتغال یا ادامه تحصیل در سطوح عالی تر را در یک رشته یا گرایش خاص کسب می کند .

۳- ۱۷- استاندارد مهارت (درسهای مهارتی): آن دسته از درسهای اختصاصی شاخه کاردانش است که از طریق آنها مهارتهای حرفه ای مورد نیاز برای اشتغال به یک کار مفید به صورت نظری و عملی براساس استانداردهای مهارتی مربوط آموزش داده می شود .

۴- ۱۷- درسهای انتخابی: درسهایی است که با توجه به تفاوتهای فردی به منظور پرورش علایق و استعدادها و یا رفع نیازهای آموزشی دانش آموز توسط وی از بین مجموعه ای از درسهای فعالیت محور (درسهایی که بر فعالیت دانش آموز تأکید دارد) برابر شیوه نامه مربوط انتخاب می شود . درسهای انتخابی مشتمل بر موارد ذیل است : (علاوه بر درسهای مذکور درسهای کارگاه خود اتکائی ، برنامه ریزی تحصیلی شغلی، آشنایی با مقدمات پژوهش علمی، هنر(۱) نیز به عنوان درسهای انتخابی ارائه می شوند .)

۱- ۴- ۱۷- درسهای پرورشی (فعالیتهای پرورشی واحدهای آموزشی با رعایت مفاد آیین نامه اجرائی مدارس مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و مطابق شیوه نامه هائی که از سوی معاونت پرورشی و تربیت بدنی ابلاغ می شود اجرا خواهد شد .): درسهایی است که به منظور تعمیق باورهای دینی ، رشد فضائل اخلاقی ، تقویت مهارتهای زندگی فردی و اجتماعی و رشد استعدادهای هنری ، با توجه به استعداد و علائق دانش آموز به صورت فعالیت های خاص و مطابق با شیوه نامه مربوط ارائه می شود.

اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل‌ها (بر اساس ۴۲۳.۱۹- ۸۲/۸/۲۱ وزارت)

دروس پرورشی دوره سه ساله متوسطه سالی واحدی

پایه اول		پایه دوم ریاضی، انسانی و پایه سوم تجربی	
کد	عنوان	کد	عنوان
۵۶۰۲	فعالیت‌های اجتماعی	۵۶۰۱	قوانین اجتماعی
۵۶۰۳	مهارت‌های مطالعه و پژوهش	۵۶۰۵	بهداشت محیط خانواده
۵۶۰۴	مهارت‌های زندگی	۵۶۰۷	مبانی تربیت بدنی
۵۶۰۶	فعالیت‌های قرآنی		
۵۶۱۰	گفتگوی تمدنها		
۵۶۱۱	حقوق برای نوجوانان		
۵۶۴۷	کاربایانه		

تبصره ۱- مشخصات دروس انتخابی در پایه اول عمومی و پایه های دوم و سوم نظری به همراه کد دروس در جدول فوق مشخص شده است.

۱ / ۱- چنانچه دانش آموز پایه دوم رشته ریاضی فیزیک و ادبیات و علوم انسانی و یا پایه سوم رشته تجربی، تمایل به انتخاب یکی از دروس پرورشی پایه اول بجای درس پرورشی پایه دوم یا سوم داشته باشد به شرط آنکه آن درس را در پایه اول نگذرانده باشد مدیر مدرسه می تواند با رعایت سایر شرایط دروس پرورشی مربوط به پایه اول را به وی ارائه نماید.

تبصره ۲- مدیران واحدهای آموزشی می توانند دانش آموزانی که نمره درس ریاضی پایه سوم دوره راهنمایی تحصیلی آنان کمتر از ۱۲ باشد را در کلاس درس ریاضی جبرانی و دانش آموزانی که نمره درس ریاضی پایه سوم دوره راهنمایی تحصیلی آنان ۱۷ و بیشتر می باشد را در کلاس درس ریاضی تکمیلی و سایر دانش آموزان که دارای نمرات بین ۱۲ تا ۱۷ هستند را با توجه به علاقه آنان در هر یک از کلاسهای دروس جبرانی یا تکمیلی سازماندهی نمایند. تلفیق کلاسهای دروس ریاضی جبرانی یا ریاضی تکمیلی با کلاس درس ریاضی (۱) مجاز نمی باشد.

۱ / ۲- تغییر کلاس دانش آموز روزانه از کلاس های جبرانی به تکمیلی و بالعکس در صورت لزوم با تایید شورای مدرسه حداکثر تا پایان اسفندماه هر سال تحصیلی بلامانع است در این شرایط سوابق فعالیت دانش آموز به کلاس جدید منتقل خواهد شد.

۲ / ۲- در شرایط اضطرار و صرفاً در مناطق محروم که به دلیل کمبود دبیر درس ریاضی، امکان ارایه فعالیت‌های جبرانی یا تکمیلی ریاضی فراهم نباشد با تأیید سازمان آموزش و پرورش استان می‌توان یکی از دروس جبرانی عربی (۱)، جبرانی شیمی (۱) و آزمایشگاه و یا جبرانی زبان خارجی (۱) را بعنوان در انتخابی و یا تکمیلی به دانش آموزان ارائه شود.

تبصره ۳- دانش آموزان روزانه ای که در طول سال تحصیلی به واحد آموزشی دیگری منتقل می‌شوند باید همان درس انتخابی که در واحد آموزشی مبدا انتخاب نموده اند را در واحد آموزشی جدید انتخاب نمایند و اگر این درس در واحد آموزشی مقصد ارایه نشده باشد مطابق ضوابط ذیل اقدام گردد:

۱ / ۳- چنانچه دانش آموز قبل از برگزاری امتحانات نوبت اول منتقل شده باشد لازم است یکی از دروس انتخابی که در واحد آموزشی جدید ارایه می‌شود جایگزین درس انتخابی قبلی وی شود.

۲ / ۳- چنانچه دانش آموز بعد از امتحانات نوبت اول منتقل شده باشد لازم است نام درس انتخابی قبلی و نمره نوبت اول آن در کارنامه وی محفوظ بماند و برای ادامه آموزش و تعیین نمره ارزشیابی نوبت دوم این درس، با صلاحدید شورای آموزشی مدرسه روش مناسبی (از قبیل معرفی به یکی از دبیران مرتبط برای اتمام دروس انتخابی مدرسه مبدا، آموزش درس انتخابی جدید و انجام ارزشیابی آن) انتخاب و اجرا گردد. در هر صورت نمره مکتسبه نوبت دوم در مقابل درس انتخابی قبلی درج و نمره سالانه محاسبه می‌گردد.

۴- بر اساس مفاد ماده ۴۷ و تبصره ماده ۵۵ آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه، ارزشیابی دروس انتخابی بصورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های فردی، گروهی و میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در طول هر نوبت انجام می‌شود و این دروس ارزشیابی پایانی ندارد لذا لازم است دبیران محترم این دروس، بطور مستمر نسبت به ثبت نتایج ارزشیابی از فعالیت‌های دانش آموزان در طول هر نوبت اقدام نموده و در پایان هر نوبت صرفاً یک نمره برای هر یک از این دروس منظور نمایند. این نمره در ستون پایانی امتحان هر نوبت ثبت می‌شود. نمره سالانه این دروس بر اساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می‌شود.

۵- بر اساس مفاد تبصره ۱ ماده ۵۷ آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه، چنانچه نمره سالانه دانش آموزی در دروس انتخابی کمتر از ۱۰ باشد این نمره از آنان پذیرفته می‌شود. و به استناد ماده ۷۷ آیین نامه مذکور، دانش آموز مردود پایه اول باید در سال بعد تمام دروس این پایه از جمله دروس انتخابی را انتخاب نموده و بگذراند.

۲-۴-۱۷- درسهای جبرانی: درسهایی است که به منظور جبران ضعف درسی دانش آموز و کاهش افت تحصیلی، با رعایت سرفصل درس های مربوط، ارائه می شود.

۳-۴-۱۷- درسهای تکمیلی: درسهایی است که به منظور توسعه و تعمیق آموخته های دانش آموز و با رعایت سرفصل درسهای مربوط، ارائه می شود.

تبصره - سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان می تواند با رعایت ضوابط برای دروس انتخابی عناوین جدید تعیین کند و پس از تأیید هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه به دانش آموزان مراکز آموزشی تابعه خود ارائه دهد.

۵-۱۷- درسهای تکمیل مهارت: درسهایی است که به منظور افزایش سطح اطلاعات و مهارتهای مورد نیاز برای ورود به محیط کار صرفاً به دانش آموز شاخه کاردانش ارائه می شود.

۶-۱۷- درسهای اختیاری: درسهایی است که به تعداد واحدهای مورد نیاز هریک از رشته های شاخه کاردانش متناسب با ماهیت و هدفهای هر رشته و حسب شرایط و مقتضیات منطقه آموزشی برابر ضوابط مربوط به دانش آموز شاخه کاردانش ارائه می شود.

فصل سوم: مقررات ثبت نام دانش آموزان

ماده ۱۸- بمنظور برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به ثبت نام دانش آموزان همه ساله قبل از شروع ثبت نام در ادارات کل آموزش و پرورش و مناطق و نواحی آموزشی ستادی مرکب از افراد ذریبط با انتخاب و زیر نظر مدیرکل یا رئیس اداره آموزش و پرورش تشکیل می شود.

ماده ۱۹- ثبت نام دانش آموز ورودی پایه اول با حضور پدر یا مادر یا ولی وی انجام می گیرد و حضور دانش آموز پایه های دوم و سوم برای ثبت نام و انتخاب رشته و واحد درسی در موعد مقرر الزامی است.

تبصره ۱- دانش آموزی که به دلیل بیماری یا علت های دیگر نمی تواند برای ثبت نام در واحد آموزشی حضور یابد باید امور ثبت نام و انتخاب واحد وی در موعد مقرر توسط ولی او انجام شود.

تبصره ۲- ثبت نام و تحصیل مجدد دانش آموز غیر مشمول که ترک تحصیل داشته است با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

تبصره ۳- پذیرش و ثبت نام دانش آموزان واجد شرایط در شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش بر اساس ظرفیت و تقاضا از طریق آزمون ورودی یا معدل یا مصاحبه یا تلفیقی از آنها که توسط اداره کل آموزش و پرورش استان تعیین و اعلام می گردد انجام می شود.

ضوابط ورود به هنرستانهای رشته موسیقی توسط حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی و یا مرکز گسترش آموزش های هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حسب مورد تعیین و اعلام می گردد. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲/۲ - ۸۰/۸/۲)

تبصره ۴- ثبت نام از دانش آموز استثنایی که علیرغم محدودیت و مشکلات جسمی و یا حسی از هوش به هنجار برخوردار بوده و با استفاده از خدمات خاص آموزشی و توانبخشی می تواند در مدارس عادی به تحصیل بپردازد (دانش آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی) در واحدهای آموزشی با ارائه معرفی نامه از مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی صورت می گیرد.

تبصره ۵ - ضوابط ورود به مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان و ادامه تحصیل در این مراکز برابر آئین نامه مصوب هیأت امناء سازمان خواهد بود .

ماده ۲۰ - ثبت نام و تحصیل دانش آموزان در واحدهای آموزشی به تفکیک جنسیت انجام می گیرد .

موعد ثبت نام :

ماده ۲۱ - ثبت نام دانش آموزان ورودی پایه اول و سایر دانش آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیر ماه تا حداکثر پایان شهریور ماه و برای دوره تابستانی دانش آموزان پایه سوم در هفته اول تیر ماه هر سال صورت خواهد گرفت .

تبصره - ثبت نام دانش آموزی که با عذر موجه نتوانسته است در موعد مقرر ثبت نام کند با ارائه مدارک معتبر و تشخیص و صدور معرفی نامه توسط کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل مجاز خواهد بود .

شرایط سنی :

ماده ۲۲ - حداکثر سن ثبت نام در پایه های اول ، دوم و سوم به ترتیب ۱۸ ، ۱۹ و ۲۰ سال تمام است. (ملاک محاسبه سن دانش آموز برای ثبت نام اول مهر ماه هر سال خواهد بود.)

تبصره ۱۵ - دانش آموزی که در حین سال تحصیلی سن او به حداکثر سن مجاز برسد استثنائاً پایان همان سال تحصیلی (برای دانش آموز پایه سوم با رعایت تبصره یک ماده ۷) می تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد .

تبصره ۲۵ - حداکثر سن برای دانش آموزان استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی در هر یک از پایه های تحصیلی دوره متوسطه دو سال بیشتر از حداکثر سن دانش آموز عادی می باشد .

مدارک مورد نیاز :

ماده ۲۳ - مدارک مورد نیاز برای ثبت نام دانش آموز به شرح زیر است :

پایه اول :

الف - تصویر صفحه اول شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد و در صورت وجود تغییرات و اصلاحات در شناسنامه تصویر صفحه آخر نیز ضروری است و لازم است شناسنامه دانش آموزی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده است عکس دار باشد .

ب - عکس به تعداد مورد نیاز .

ج - گواهی نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی یا گواهی موقت قبولی سال سوم دوره راهنمایی تحصیلی .

د - توصیه نامه دوره راهنمایی تحصیلی یا نمون برگ ویژه جایگزین آن . (براساس نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی کلمه «نمون برگ» معادل فارسی کلمه فرم (Form) می‌باشد).

ه - معرفی نامه از واحد آموزشی استثنایی مبدأ یا مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مبنی بر نوع و میزان معلولیت برای دانش آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی .

پایه دوم و سوم :

الف - مدارک مربوط به پایه اول .

ب - کارنامه سال یا سال های قبل دوره متوسطه و نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی .

ج - کارنامه های تطبیق برای دانش آموزان تطبیقی .

ماده ۲۴ - اتباع بیگانه و فرزندان آنان ، پناهندگان و رانده شدگان دیگر کشورها برای ثبت نام باید پروانه اقامت معتبر ، دفترچه پناهندگی و سایر مدارکی که توسط مراجع ذیربط تعیین می‌شود را ارائه دهند .

ماده ۲۵ - کارنامه ها و گواهی های تحصیلی صادره از واحدهای آموزشی با امضای متصدی اموردفتری (یا فردی که عهده دار این مسئولیت می‌باشد) و مهر و امضای مدیر واحد آموزشی دارای اعتبار خواهد بود . (به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش

(هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است، ماده ۲۵ به شرح فوق اصلاح گردید.)

تبصره ۱۵ - صدور تأییدیه ارزش تحصیلی به عهده اداره آموزش و پرورش منطقه می‌باشد.

تبصره ۲۵ - صدور گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه برابر مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش انجام می‌گیرد .

شرایط ثبت نام و تحصیل دانش‌آموزان مشمول نظام وظیفه عمومی :

ماده ۲۶ - دانش‌آموز پسر از اوّل فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می‌شود مشمول نظام وظیفه شناخته می‌شود .

ماده ۲۷ - ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانش‌آموز تاریخ تولّد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود لیکن برای دانش‌آموزی که شناسنامه اولیه او به حکم دادگاه باطل شده است شناسنامه جدید ملاک قرار خواهد گرفت .

ماده ۲۸ - چنانچه دانش‌آموزی پس از ثبت نام ، از ابتدا و یا در طول سال تحصیلی با عذر موجه غیبت کند و این غیبت تا پایان سال تحصیلی ادامه یابد و در امتحان هیچیک از درسها در خرداد ماه و شهریور ماه شرکت نکند آن سال تحصیلی برای دانش‌آموز وقفه تحصیلی محسوب می‌شود . وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل تلقی نمی‌شود . تشخیص غیبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر واحد آموزشی است .

ماده ۲۹ - دانش‌آموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر بطور متوالی غیبت غیر موجه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد بعنوان ترک تحصیل از واحد آموزشی اخراج می‌شود . مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل این قبیل افراد را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش به حوزه‌های وظیفه عمومی محل اعلام کند .

۱-۲۹- چنانچه دانش آموز واجد شرایط در موعد مقرر برابر ضوابط در واحد آموزشی ثبت نام نکند مدیر واحد آموزشی موظف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانش آموز را اعلام کند .

ماده ۳۰- شرکت در امتحانات داوطلب آزاد (متفرقه) از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی ترک تحصیل تلقی می شود .

ماده ۳۱- ثبت نام و تحصیل دانش آموز مشمول که ترک تحصیل داشته است مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی ، ادامه تحصیل وی بلامانع است .

تبصره ۵- دانش آموزی که دفترچه آماده بنخدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی حداقل تا پایان خرداد ماه آن سال تحصیلی باشد می تواند با رعایت سایر شرایط در همان سال تحصیلی ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد .

ماده ۳۲- مدیر واحد آموزشی پسرانه باید مشخصات کلیه دانش آموزان مشمول نظام وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند ، بطور انفرادی و برای هر مشمول فقط یکبار بمنظور استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش مربوط به حوزه های نظام وظیفه محل اعلام کند. (این موضوع شامل دانش آموزان دارای نقص عضو و استثنایی نیز می شود.)

برای دانش آموزان مشمول نیاز به درخواست معافیت تحصیلی نمی باشد و در صورت انصراف و ترک تحصیل مراتب برابر فرم شماره ۱ از طریق اداره متبوع به حوزه نظام وظیفه اعلام می گردد .

ماده ۳۳- مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانش آموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش متبوع به حوزه های نظام وظیفه اعلام کند .

ماده ۳۴- دانش آموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می کند در صورتی که قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشد نیازی به اعلام ترک تحصیل وی به حوزه نظام وظیفه نمی باشد .

ماده ۳۵ - دانش‌آموزان اتباع بیگانه که برابر مقررات در واحدهای آموزشی ایرانی تحصیل می‌کنند مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند .

شرایط انتقال دانش‌آموز:

ماده ۳۶ - انتقال دانش‌آموز در طول سال تحصیلی از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر با موافقت اداره آموزش و پرورش «مقصد» و حداکثر تا یکماه قبل از شروع امتحانات پایانی نوبت دوم بلامانع است . در این صورت مدارک ، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به آزمونهای طول سال تحصیلی وی باید پس از مهر و امضاء واحد آموزشی مبدأ ، به موقع به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود . انتقال دانش‌آموز در محدوده یک منطقه آموزشی با هماهنگی دو واحد آموزشی مبدأ و مقصد با رعایت مقررات در مهلت تعیین شده بلامانع است .

۳۶-۱ - پرونده تربیتی - تحصیلی دانش‌آموز بصورت محرمانه باید به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود .

تبصره - انتقال دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان صرفاً با موافقت سازمان خواهد بود. (به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است ، ماده ۳۶ به شرح فوق اصلاح گردید.)

ماده ۳۷ - مدیر واحد آموزشی باید کلیه مدارک دانش‌آموزی که با گواهی موقت ثبت نام کرده است را حداکثر تا پایان مهر ماه بصورت مکتوب از محل تحصیل قبلی وی درخواست کند مدیر واحد آموزشی مبدأ نیز بلافاصله پس از وصول درخواست ، باید کلیه مدارک تحصیلی دانش‌آموز منتقل شده خود را پس از تکمیل برابر مقررات به واحد آموزشی مقصد ارسال کند .

ماده ۳۸ - چنانچه مدارک تحصیلی دانش‌آموز در موعد مقرر در واحد آموزشی مقصد کامل نشود و به تبع آن برای دانش‌آموز حقی ایجاد و یا از وی حقی تضییع شود مسؤلیت ناشی از آن حسب مورد بعهده مدیران واحدهای آموزشی مبدأ یا مقصد می‌باشد .

سایر موارد:

ماده ۳۹- مدیر واحد آموزشی موظف است حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی پرونده تحصیلی تمامی دانش آموزان از جمله دانش آموزان جدید خود را مورد رسیدگی قرار دهد و در صورت مشاهده نقص پرونده درصدد رفع نقص برآید و چنانچه دانش آموزی برخلاف مقررات به یک رشته تحصیلی هدایت شده، یا به پایه تحصیلی بالاتر ارتقاء یافته و یا در درسها قبول اعلام شده باشد نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند. لیکن چنانچه بعد از موعده مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود لازم است پرونده دانش آموز مربوط برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش متبوع ارسال شود.

ماده ۴۰- دانش آموزی که در پایه اول دو سال مردود می شود حق ادامه تحصیل در واحد آموزشی روزانه در آن پایه را ندارد. چنین دانش آموزی در صورت تمایل می تواند در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد (متفرقه) ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد.

تبصره - دانش آموز استثنایی که در پایه اول سه سال مردود می شود حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد.

ماده ۴۱- دفتر آمار دانش آموزان حداکثر تا یکماه پس از شروع سال تحصیلی یا دوره تابستانی باید تکمیل و توسط مدیر واحد آموزشی با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان با نظارت سازمان مذکور) برابر مقررات مسدود شود.

ماده ۴۲- در شاخه کاردانش، معرفی دانش آموزان به مراکز آموزش مهارت خارج از آموزش و پرورش توسط مدیر واحد آموزشی با رعایت ضوابطی که از طریق دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی به ادارات کل آموزش و پرورش استانها ابلاغ می گردد انجام خواهد شد.

فصل چهارم : ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

ماده ۴۳- تعریف و اهداف :

ارزشیابی ، داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه‌گیری حاصل می‌شود ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی یادگیری است و در موقعیت‌های مختلف و متعدد انجام می‌گیرد .

ارزشیابی در آموزش متوسطه به منظور تحقق اهداف زیر انجام می‌شود :

۱- بررسی و تعیین میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی و تغییرات رفتاری دانش‌آموز .
۲- آگاه کردن دانش‌آموز از میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی خود و آگاهی اولیای وی از وضعیت تحصیلی فرزندشان .

۳- تشخیص نارسایی‌های یادگیری دانش‌آموز و برنامه‌ریزی به منظور رفع آنها .

۴- تشخیص استعداد و علاقه دانش‌آموز به منظور راهنمایی آنان در امور شغلی و تحصیلی آینده .

۵- تقویت انگیزه و روحیه تلاش و ایجاد رقابتهای سالم در دانش‌آموز .

۶- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی‌ها به منظور یافتن نارسائیه‌ها و رفع آنها .

۷- حصول اطمینان از تحقق شرایط لازم در دانش‌آموز بمنظور ارتقاء به مراحل تحصیلی و یا سطوح مهارتی بالاتر .

ماده ۴۴- ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموز در هر درس به سه صورت ورودی ،

تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده ذیل به عمل می‌آید :

الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از تواناییها و آمادگی‌های قبلی دانش‌آموز برای شروع مناسب فرایند یاددهی - یادگیری و جبران نارسائی‌ها و کاستی‌های احتمالی دانش‌آموز در آغاز سال تحصیلی توسط معلمان انجام می‌گیرد.

ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس، تحکیم آموخته‌های دانش‌آموز ، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانش‌آموز

در فرایند یاددهی- یادگیری و پرورش روحیه تحقیق، تفکر، تلاش، ابتکار و فعالیت‌های گروهی، تدارک بازخورد مناسب به معلمان، دانش‌آموزان، اولیاء و اتخاذ روشهای مناسب به منظور بهبود فرایند یاددهی- یادگیری انجام می‌شود.

ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدفهای آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.

ماده ۴۵ - ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانش‌آموز در فعالیت‌های یاددهی- یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و با تکیه بر آزمونهای کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست واری مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش، ابتکار و خلاقیت و ... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر سال تحصیلی در دو نوبت تعیین و منظور می‌شود.

تبصره - برای درسهائی که در دوره تابستانی ارائه می‌شود و درسهائی از شاخه فنی و حرفه‌ای که فقط در طول یک نوبت ارائه می‌شوند نمره ارزشیابی مستمر یک بار تعیین و منظور می‌شود.

ماده ۴۶ - ارزشیابی پایانی در طول سال تحصیلی در دو نوبت اول و دوم انجام می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت اول از حدود پنجاه درصد اول محتوای برنامه درسی در دی ماه و ارزشیابی پایانی نوبت دوم از تمام محتوای برنامه درسی (۵ نمره از محتوای نیمه اول برنامه درسی و ۱۵ نمره از محتوای نیمه دوم برنامه درسی) در خرداد ماه بعمل می‌آید.

تبصره ۱ - ارزشیابی پایانی دوره تابستانی و شهریور ماه و دی ماه و همچنین امتحانات نهایی و درسهای غیرحضور از کلیه محتوای برنامه درسی بعمل می‌آید.

تبصره ۲ - در شاخه فنی و حرفه‌ای نمره هر نوبت درسهائی که آموزش آن در طول نوبت اول یا دوم ارائه می‌شود بعنوان نمره پایانی آن درس منظور می‌شود.

تبصره ۳ - در شاخه فنی و حرفه‌ای شیوه نامه نحوه ارزشیابی درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی توسط دفتر ستادی مربوط تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴- در شاخه کاردانش، ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد یا درس مهارتی توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط بعمل می‌آید. و چنانچه دانش‌آموزی از یکی از بخشهای نظری یا عملی استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) نمره قبولی کسب کند این نمره تا اخذ نمره قبولی از بخش دیگر معتبر خواهد بود.

اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل ها (بر اساس ۹/۳۳۰/۵۵۶۶- ۸۵/۲/۲۵- ادره کل فنی و

حرفه ای خراسان رضوی و . . .)

نحوه ارزشیابی دروس مهارتی متولی فنی و حرفه ای

تبصره ۱- ارزشیابی مهارت شغلی شامل آزمون کتبی و آزمون عملی می باشد.

تبصره ۲- ضریب وزنی آزمون کتبی ۰.۲۵ و ضریب وزنی آزمون عملی ۰.۷۵ برای کلیه استانداردهای مهارتی تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- تلفیقی از نمرات کسب شده با احتساب ضرایب مذکور بصورت یک نمره واحد در گواهینامه داوطلب درج می‌گردد.

تبصره ۴- شرایط قبولی در دروس مهارتی :

الف- کسب حداقل نمره ۷۰ (از ۱۰۰) در آزمون عملی

ب- کسب حداقل نمره ۵۰ (از ۱۰۰) در آزمون کتبی

ج) کسب حداقل معدل ۷۰ بر اساس میانگین وزنی که معدل از طریق فرمول زیر محاسبه می‌گردد

$$\text{معدل} = \frac{(25 * \text{نمره کتبی}) + (75 * \text{نمره عملی})}{100}$$

تبصره ۵- اخذ آزمون عملی از دانش آموز منوط به کسب نمره حداقل ۷۰ از ۱۰۰ آزمون کتبی می باشد.

تبصره ۶- در صورت قبولی در عنوان مهارت (احراز شرایط سه گانه در تبصره ۴) نمره محاسبه شده

(معدل) بر پنج تقسیم شده و بعنوان نمره هر دو درس نظری و عملی مهارت (بصورت یکسان) در

کارنامه تحصیلی دانش آموز ثبت می‌گردد.

ماده ۴۷- ارزشیابی درسهای انتخابی به صورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های دانش آموز در طول هر نوبت انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد.

ماده ۴۸- دانش‌آموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درسهای پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درسهای پایه دوم نشود می‌تواند در امتحانات دی ماه شرکت کند چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشود می‌تواند برابر مقررات هریک از شاخه‌ها، در دوره متوسطه بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درسهای خود اقدام کند.

ماده ۴۹- برنامه امتحانات پایانی غیرنهایی نوبت اول، دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه توسط واحد آموزشی با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و امتحانات با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی و زیر نظر مدیر انجام می‌شود. طرح سؤالاها (بجز امتحانات نهایی و هماهنگ) برعهده معلمان مربوط می‌باشد.

تبصره ۱- در شاخه کاردانش، برنامه امتحانات پایانی استانداردهای مهارت که در واحدهای آموزشی ارائه می‌شود توسط اداره کل آموزش و پرورش استان با همکاری دستگاه متولی مربوط تنظیم و امتحانات (نهایی یا هماهنگ) با نظارت یا توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت براساس موافقت نامه همکاری بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه مربوط انجام خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه معلم مربوط ظرف مدت ۵ روز پس از انجام امتحان هر درس اوراق امتحانی را به هر علتی تصحیح نکند مدیر واحد آموزشی ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده ۵۰- اوراق امتحانات داخلی (نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه) باید توسط معلم مربوط زیر نظر مدیر در محل واحد آموزشی تصحیح شود.

تبصره ۱- مدیر واحد آموزشی می‌تواند با مسؤولیت خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در خارج از محل واحد آموزشی، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره ۲- در صورت انتقال معلم، اوراق امتحانات داخلی دانش‌آموزان بنا به تشخیص مدیر توسط یکی از معلمان رشته مربوط تصحیح می‌شود.

ماده ۵۱- نمرات ارزشیابی‌های تکوینی و پایانی هر نوبت امتحانی داخلی را باید توسط معلم مربوط بدون خدشه و قلم خوردگی در برگ ریزنمرات ثبت کند و پس از امضاء و درج تاریخ بلافاصله، به دفتر واحد آموزشی تحویل دهد. نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع امتحانات پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر یک هفته بعد از انجام امتحانات هر درس در آن نوبت باید به دفتر واحد آموزشی تحویل شود.

تبصره - نمرات ارزشیابی مستمر باید در طول هر نوبت و قبل از امتحانات پایانی به اطلاع دانش‌آموز و ولی او برسد.

۵۱-۱- در شاخه کاردانش، فهرست مشخصات و ریزنمرات ارزشیابی پایانی استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) پس از تأیید دستگاه متولی استاندارد مهارت در هر سال تحصیلی همانند ریزنمرات سایر دروسها در دو نسخه صحافی و یک نسخه در اداره منطقه و یک نسخه در واحد آموزشی به طور دائم نگهداری می‌شود.

ماده ۵۲- معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش استان می‌توانند در امتحان پایانی نوبت دوم یا دوره تابستانی و شهریور ماه یک یا دو ماده درسی پایه‌های اول و دوم را به صورت هماهنگ برگزار کنند.

تبصره - طراحی سؤال امتحانی موضوع این ماده برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان به سازمان مذکور واگذار می‌شود.

ماده ۵۳- امتحانات پایانی نوبت دوم، دوره تابستانی و دی ماه درسهائی از پایه سوم متوسطه (برابر جدول پیوست) به صورت امتحان نهایی با برنامه امتحانی و سؤالهای هماهنگ که بوسیله اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و طرح می‌شود زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان و بوسیله عوامل اجرایی امتحانی

که از طرف اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه مربوط معین می‌شود، برگزار می‌شود.

تبصره ۱- اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی برنامه امتحانات نهایی و هماهنگی را تا دو ماه قبل از آغاز امتحانات مربوط تنظیم و ابلاغ می‌کند.

تبصره ۲- در کلیه مراحل مربوط به امتحانات ادارات کل آموزش و پرورش استانها و اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور ملزم به همکاری با اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی می‌باشند.

تبصره ۳- معلمان که دروسهای مربوط به امتحانات نهایی را تدریس می‌کنند موظفند حداکثر دو روز پس از برگزاری امتحان درس مربوط، با تشخیص و برابر ابلاغی که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه صادر می‌شود، به حوزه‌های تصحیح مراجعه کنند و حداقل به تعداد دانش‌آموزان خود نسبت به تصحیح اوراق امتحانی همان درس با دریافت حق‌الزحمه اقدام نمایند. در صورتی که معلمی برای تصحیح اوراق اقدام نکند موضوع از سوی رئیس حوزه تصحیح مربوط به اداره آموزش و پرورش محل گزارش تا برابر مقررات با وی رفتار شود.

تبصره ۴- نمرات امتحانات نهایی حداکثر ده روز پس از برگزاری آخرین امتحان باید از سوی رئیس حوزه تصحیح بوسیله اداره آموزش و پرورش منطقه به واحدهای آموزشی محل تحصیل دانش‌آموز اعلام شود.

تبصره ۵- سؤالات امتحانات نهایی در مورد دروس عربی (۳)، زبان خارجی (۳)، تعلیمات دینی و قرآن (۳) برای دانش‌آموزان ناشنوا توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و با مشارکت و همکاری سازمان آموزش و پرورش استثنایی و با استفاده از دبیران واجد شرایط و مجرب بصورت ویژه طراحی و براساس برنامه‌ریزی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در اختیار حوزه‌های امتحانی آنان قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۴- مدیر واحد آموزشی موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را با قید مواد درسی که باید آنها را به صورت امتحان نهایی بگذرانند به همراه نمرات نوبت اول و ارزشیابی تکوینی نوبت دوم آن درسها در برگهای

نمونه‌ای که از سوی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی اعلام می‌شود تنظیم کند و تا یک هفته قبل از شروع امتحانات نهایی نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه به اداره آموزش و پرورش منطقه تحویل دهد.

تبصره ۱- مدیر واحد آموزشی شاخه کاردانش موظف است فهرست مشخصات دانش آموزان واجد شرایط را با قید عنوان استاندارد مهارت مطابق برگه‌های مربوط تنظیم و حداکثر یکماه قبل از پایان آموزش آن استاندارد به اداره آموزش و پرورش شهرستان / ناحیه / منطقه تحویل دهد. اداره آموزش و پرورش نیز باید در خواستهای مربوط به انجام آزمونهای مهارت را حداکثر بیست روز قبل از پایان آموزش مهارت به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال کند. و اداره کل آموزش و پرورش استان نیز باید حداکثر ده روز قبل از اتمام آموزش مهارت فهرست مشخصات دانش آموزان را به دستگاه متولی استاندارد مهارت ارسال کند.

تبصره ۲- امتحانات عملی غیرکتابی و کارگاهی درسهای غیرنهایی توسط واحد آموزشی و درسهای نهایی، توسط افراد واجد شرایطی که از سوی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند قبل از برگزاری امتحانات کتبی و در واحد آموزشی برگزار می‌شود.

تبصره ۳- در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموز گواهی نامه مهارت ارائه دهد پذیرش این قبیل گواهی نامه های مهارتی به شرط آنکه مشخصات آنها در رشته مهارتی مربوط تعریف شده باشد پس از تأیید مرجع صادرکننده گواهی نامه، به میزان واحدهای تعیین شده با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۵۵- نمره هر درس در نوبت اول از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۲ و در نوبت دوم از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۶ بدست می‌آید. نمره سالانه هر درس برابر جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نمره سالانه	نوبت دوم		نوبت اول	
	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر
مجموع نمرات ارزشیابی ها با ضریب تقسیم بر ده	ضریب ۶	ضریب ۱	ضریب ۲	ضریب ۱

۱-۵۵- نمره هر درس در دوره تابستانی از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۴ بشرح جدول محاسبه می شود .

نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره درس دوره تابستانی
ضریب ۱	ضریب ۴	مجموع نمرات ارزشیابی ها با ضریب تقسیم بر پنج

تبصره ۱- نمره درسهائی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن سال دانش آموز می باشد و ارزشیابی پایانی ندارد از قبیل درسهای کارگاهی ، آزمایشگاهی ، عملیات میدانی و انتخابی برمبنای ارزشیابی های مستمر از فعالیت دانش آموز در هر نوبت توسط معلم مربوط تعیین می شود و نمره سالانه این درسهها براساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می شود .

تبصره ۲- نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت در شاخه کاردانش (اعم از حضوری یا غیرحضوری) و درسهای غیرحضوری و شهریور ماه و دی ماه همان نمره امتحان پایانی بدون ضریب خواهد بود .

تبصره ۳- در محاسبه نمره سالانه و نمره درس دوره تابستانی با ضرایب فوق الذکر عدد اعشاری نمرات به شرح ذیل تغییر می یابد و در برگ ریزنمرات ثبت و محاسبه می شود:

۱- کمتر از ۰/۲۵ به ۰/۲۵

۲- از ۰/۲۶ تا ۰/۴۹ به ۰/۵۰

۳- از ۰/۵۱ تا ۰/۷۴ به ۰/۷۵

۴- از ۰/۷۶ تا ۰/۹۹ به یک

ماده ۵۶- نمره هر یک از امتحانات پایانی و ارزشیابی های مستمر دانش آموز در هر درس از صفر تا بیست است.

تبصره - در شاخه کاردانش ، نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) قبل از ثبت به تفکیک بخش نظری و عملی برمبنای صفر تا بیست محاسبه می شود .

ماده ۵۷- نصاب قبولی در هر درس نمره ۱۰ و در درسهای کارگاهی ، آزمایشگاهی و عملیات میدانی و برخی از درسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه ای ۱۲ است.

(عناوین درسهای اختصاصی توسط دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش تعیین و از سوی معاونت آموزشی اعلام می‌شود) در شاخه کاردانش نصاب قبولی در استاندارد مهارت در بخش نظری و عملی توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت تعیین می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه نمره سالانه دانش آموزی در درسهای انتخابی کمتر از ۱۰ باشد این نمره از وی پذیرفته می‌شود و در معدل سالانه و شرایط ارتقاء دانش آموز تأثیر ندارد ولی در معدل کل محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- در شاخه کاردانش نحوه ارزشیابی و نصاب قبولی درسهای اختیاری برابر ضوابط ارزشیابی درس اختیار شده در رشته مربوط می‌باشد.

ماده ۵۸- برای سنجش مهارت عملی، آزمون عملی و برای سنجش مهارت گفتاری آزمون شفاهی بعمل می‌آید.

ماده ۵۹- نظارت بر برگزاری امتحانات داخل و خارج از کشور بر عهده معاونت آموزشی (اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی) می‌باشد.

ماده ۶۰- مسئولیت حسن اجرای امتحانات داخلی و اعلام به موقع نتایج بر عهده مدیر واحد آموزشی است و اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه، اداره کل آموزش و پرورش استان (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان، سازمان مذکور) و اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در صورت لزوم می‌توانند اوراق امتحانی تصحیح شده و تجدید نظر قرار دهند. در صورتی که در بازبینی اوراق، نمره دانش‌آموزی تغییر یابد آخرین نمره ملاک عمل خواهد بود و موضوع باید کتباً به اطلاع معلم و دانش‌آموز مربوط برسد.

تبصره - در صورتی که بازبینی اوراق امتحانات خرداد ماه یا شهریور ماه و پایانی دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه و بازبینی اوراق امتحانات دی ماه پس از فروردین ماه انجام شود و نمره دانش‌آموزی تغییر یابد مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون معین ارجاع می‌شود.

ماده ۶۱- نتیجه امتحانات حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه کتباً توسط مدیر واحد آموزشی به دانش آموز یا ولی او اعلام می شود .

ماده ۶۲- مهلت اعتراض به نمرات امتحانات پایانی هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریور و دی ماه (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه امتحانات آن نوبت می باشد . در امتحانات داخلی مدیر واحد آموزشی موظف است اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدید نظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار مصحح مربوط و یکنفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد . نمره ورقه تجدید نظر شده با امضاء مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظرکننده حسب مورد تعیین می شود . در صورت اختلاف نظر ، رأی معلم سوم واجد شرط قطعی و لازم الاجرا است. در امتحانات نهایی رئیس حوزه تصحیح موظف می باشد اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدید نظر در اختیار یک نفر از معلمان همان درس (غیر از مصححین اول و دوم) قرار دهد و نمره وی ملاک عمل خواهد بود. در هر صورت باید حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از پایان مهلت اعتراض نتیجه به اطلاع معترضان برسد .

تبصره - نمرات درسهای عملی (غیرکتبی) و کارگاهی و بخش عملی استاندارد مهارت و درسهای شفاهی قابل اعتراض و تجدید نظر نمی باشند و نمره اعلام شده قطعی است .

ماده ۶۳- اوراق امتحانات پایانی نوبت دوم ، شهریور ماه ، دوره تابستانی و دی ماه درسهای غیرنهایی بمدت شش ماه در واحد آموزشی و اوراق امتحانات نهایی به مدت یک سال در محلی که اداره آموزش و پرورش منطقه تعیین می کند نگهداری و سپس برابر مقررات محو می شود ولی فهرست دست نویس ریز نمرات معلمان ، دفتر امتحانات ، برگ ریز نمرات قبول شدگان امتحان نهایی ، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در واحد آموزشی و اداره مربوط حسب مورد نگهداری می شود . (به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام

جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است ، ماده ۶۳ به شرح فوق اصلاح گردید .

ماده ۶۴- امتحانات شهریور ماه و دی ماه دروسهای غیرنهایی دانش آموز در همان واحد آموزشی برگزار می شود که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است و امتحانات دروسهای غیرنهایی (اعم از حضوری و غیرحضوری) دوره تابستانی در همان واحد آموزشی که دانش آموز دروسهای این دوره را انتخاب کرده است برگزار می شود. امتحانات شهریور ماه و دی ماه دروسهای نهایی دانش آموز در حوزه های امتحانی تحت پوشش همان منطقه / ناحیه آموزشی که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است برگزار می شود.

تبصره ۱- در صورتی که محل اقامت ولی یا سرپرست دانش آموزی تا ۱۵ روز قبل از برگزاری امتحانات دوره تابستانی ، شهریور ماه و دی ماه ، تغییر یابد دانش آموز می تواند (با اخذ معرفی نامه عکس دار حاوی مشخصات و مواد درسی و نمره ارزشیابی های مستمر دوره تابستانی از واحد آموزشی مربوط و تأیید موضوع انتقال ولی توسط اداره آموزش و پرورش همان منطقه و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر انتقال ولی خود) به اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید مراجعه و در صورت دایر بودن رشته تحصیلی مورد نظر ، با معرفی آن اداره ، در امتحانات داخلی دوره تابستانی ، شهریور ماه و یا دی ماه یکی از واحدهای آموزشی و یا در امتحانات نهایی یکی از حوزه های اجرایی شرکت کند نمره های تابستانی ، شهریورماه ، و یا دی ماه چنین دانش آموزی پس از تأیید اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید به اداره آموزش و پرورش قبلی جهت ابلاغ به واحد آموزشی که دانش آموز قبلاً تحصیل می کرده است ارسال می شود تا واحد آموزشی مذکور با توجه به نمره های دیگر و با رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه کند.

تبصره ۲- دانش آموزان شاغل به تحصیل در مدارس ایرانی خارج از کشور می توانند با ارائه معرفی نامه از واحد آموزشی مربوط ، در امتحانات شهریور ماه (و برای پایه سوم متوسطه امتحانات دوره تابستانی و دی ماه) در مدارس داخل کشور شرکت کنند. نمرات امتحانی این قبیل دانش آموزان باید توسط مدیر واحد آموزشی مقصد

و از طریق اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور به واحد آموزشی مبدأ ارسال شود.

ماده ۶۵- در هر نوبت سال تحصیلی به هر دانش‌آموز بر اساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات واحد آموزشی، حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلمان و مربیان و با رعایت آئین‌نامه انضباطی توسط مدیر و معاونان واحد آموزشی یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریز نمرات مربوط ثبت و با امضاء مدیر تسلیم دفتر واحد آموزشی می‌شود.

تبصره ۱- میانگین نمرات انضباط نوبت اول و دوم بعنوان نمره سالانه محسوب و در معدل سالانه معادل دو واحد درسی منظور می‌شود.

تبصره ۲- تعداد واحدهای انضباط در محاسبه ۹۶ واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود ولی در محاسبه معدل کل به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره ۳- در دوره تابستانی نمره انضباط منظور نمی‌شود.

ماده ۶۶- نمونه اسناد و مدارک تحصیلی دانش‌آموزان توسط معاونت آموزشی تهیه و به ادارات کل آموزش و پرورش کشور ابلاغ می‌شود.

ماده ۶۷- دفتر امتحانات دانش‌آموزان پایه های اول و دوم واحد آموزشی در هر سال تحصیلی باید حداکثر تا پایان آبان ماه و دانش‌آموزان پایه سوم تا پایان اسفند ماه تنظیم شود و توسط نماینده‌ای که از سوی اداره آموزش و پرورش تعیین می‌شود (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان توسط نماینده سازمان مذکور)، بررسی و پس از تأیید مسدود شود.

ماده ۶۸- چنانچه دانش‌آموزی در زمان برگزاری امتحانات کتبی پایانی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد می‌تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر واحد آموزشی برای امتحانات غیرنهایی و رئیس حوزه اجرا برای امتحانات نهایی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده ۶۹- برای دانش‌آموز دارای نقص عضو یا بیماری مؤثر، مانع بر شرکت وی در امتحانات کتبی، شفاهی و عملی، مدیر واحد آموزشی یا رئیس حوزه اجرا

تسهیلاتی متناسب با نقص عضو و یا بیماری او فراهم می‌کند. در صورت لزوم از امتحانات آن بخش از درس که از نظر جسمی قادر به انجام آن نمی‌باشد، معاف می‌شود و سهم نمره مربوط به این بخش به سایر بخشها اضافه می‌شود.

تبصره ۱- امتحان عملی درس تربیت بدنی برای دانش‌آموز موضوع این ماده باید متناسب با توانایی جسمی وی توسط معلم مربوط انجام شود. شیوه‌نامه مربوط توسط معاونت پرورشی و تربیت بدنی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- دانش‌آموزان شاخه‌های «فنی و حرفه‌ای» و «کاردانش» که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت عملی درسهای تخصصی رشته مربوط نیستند ملزم به تغییر رشته می‌باشند.

ماده ۷۰- افرادی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجی گذرانیده‌اند که برنامه آن با برنامه آموزش متوسطه ایران مطابقت ندارد و یا هیچگونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آنان را مشخص کند نداشته باشند و همچنین دانش‌آموزانی که بخشی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و ... از بین رفته باشد با توجه به شرایط سنی و توانایی خود می‌توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط و معرفی اداره آموزش و پرورش محل، در امتحان تعیین پایه تحصیلی که از کلیه درسهای مربوط به پایه اول یا دوم یا سوم بعمل می‌آید در اولین نوبت رسمی امتحانی، همراه با سایر دانش‌آموزان برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می‌شود شرکت کنند و در صورت قبولی در کلیه درسهای هر پایه مدرک قبولی برای آنان صادر می‌شود و با رعایت سایر شرایط مجاز به ادامه تحصیل خواهند بود. (دستورالعمل اجرایی طی بخشنامه شماره ۴۸۰/۶۴۶۸/۰ - ۷۹/۵/۸ ارسال شده است)

تبصره ۱- افراد خارجی مقیم ایران، رانده‌شدگان از سایر کشورها و پناهندگان از کشورهای خارجی به ایران باید دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور باشند.

تبصره ۲- از دانش‌آموزانی که به زبان فارسی آشنائی ندارند، امتحان تعیین پایه فقط در پایه‌های اول و دوم به زبانهای خارجی که توسط اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اعلام می‌شود، به عمل خواهد آمد. این قبیل دانش‌آموزان باید وضع خود را با نظام تعلیماتی به زبان فارسی منطبق کنند.

ماده ۷۱- برای محاسبه معدل سالانه هر دانش‌آموز در پایان نوبت دوم، تعداد واحدهای هر درس در نمره سالانه آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش‌آموز در آن سال برای آنها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است تقسیم می‌شود.

تبصره - برای محاسبه معدل سالانه دانش‌آموزان پایه اول در شهریور ماه، نمرات امتحانی شهریور ماه بجای نمرات سالانه محسوب و سپس معدل گرفته می‌شود.

ماده ۷۲- دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش در امتحان تعلیمات خاص خود شرکت خواهند کرد و نمره این درس جایگزین (تعلیمات دینی و قرآن) می‌شود. ضمناً در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در امتحان تعلیمات دینی اسلامی منعی برای شرکت وی نخواهد بود. (به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش و پرورش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است، ماده ۷۲ به شرح فوق اصلاح گردید).

ماده ۷۳- با متخلف یا متخلفان در امتحانات داخلی و نهائی برابر آئین نامه تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

شرایط قبولی در پایه اول

ماده ۷۴- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم (خردادماه) دانش‌آموزی قبول شناخته می‌شود که شرایط زیر را دارا باشد:

الف- نمره سالانه وی در هر ماده درسی کمتر از ۱۰ نباشد.

ب- براساس آئین نامه هدایت تحصیلی شرایط ورود به یکی از شاخه‌ها یا رشته‌های تحصیلی دوره متوسطه را احراز کند.

تبصره ۵: هنرجویان رشته های موسیقی از مفاد بند الف و ب مستثنی می باشند و شرط قبولی آنها در پایه اول کسب نصاب قبولی در هر ماده درسی می باشد و بر اساس تبصره ۳ ماده ۱۹ در هنرستانهای رشته موسیقی پذیرش می شوند. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۵/۲ - ۸۰/۸/۲)

ماده ۷۵ - دانش آموزی که نصاب قبولی را در درسی احراز نکند باید در امتحانات شهریور ماه شرکت کند و در صورتی قبول پایه اول شناخته می شود که در هر یک از آن درسها نصاب قبولی را کسب و شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک رشته یا شاخه را احراز کند.

تبصره ۱۵ - چنانچه پس از امتحانات شهریور ماه دانش آموزی حداکثر در دو ماده درسی نمره ۷ تا ۱۰ داشته باشد بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی به یکی از شاخه ها یا رشته ها، قبول شناخته می شود و در صورتی که معدل درسهای پایه اول وی حداقل ۱۰ باشد و در یکی از مواد درسی مذکور نمره کمتر از ۷ داشته باشد نیز با رعایت سایر شرایط قبول شناخته می شود.

تبصره ۲ - چنانچه در امتحانات شهریور ماه معدل درسهای پایه اول دانش آموزی حداقل ۱۲ باشد با داشتن نمره بین ۷ تا ۱۰ در حداکثر دو ماده درسی و نمره کمتر از ۱۰ در یک ماده درسی بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک شاخه یا رشته قبول شناخته می شود.

تبصره ۳ - آن دسته از دروس رشته های موسیقی که نصاب قبولی آنها ۱۲ می باشد مشمول تبصره های ۱ و ۲ این ماده نمی شوند. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۵/۲ - ۸۰/۸/۲)

تبصره ۴ - دانش آموزی که پس از پایان امتحانات شهریور ماه و با وجود برخوردار بودن از مفاد تبصره های ۱ و ۲، شرایط قبولی را احراز نمی کند، چنانچه با احتساب نمرات خرداد ماه دروس مربوط در شهریور ماه، شرایط قبولی را داشته باشد نمرات خرداد ماه وی جایگزین نمرات دروس مربوط در شهریور ماه شده و اعلام نتیجه خواهد شد. (اصلاحیه ۱۲۰/۳۶۲۵/۸ - ۸۶/۵/۱۳ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۸۶ / ۴ / ۲۶)

ماده ۷۶ - چنانچه دانش‌آموزی در پایان امتحانات شهریور ماه شرایط مندرج در ماده ۷۵ و تبصره‌های ذیل آن را کسب نکند مردود شناخته می‌شود و باید پایه اوّل را در واحدهای آموزشی روزانه تکرار کند و یا در صورت تمایل می‌تواند در واحدهای آموزشی بزرگسالان ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۱ - دانش‌آموزی که برای دومین بار در پایه اوّل مردود می‌شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در پایه اوّل واحدهای آموزشی روزانه را ندارد، و می‌تواند در واحدهای آموزش بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۲ - دانش‌آموز مردود شده پایه اوّل متوسطه، در صورت انتقال به واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا تحصیل به صورت داوطلب آزاد، درسهایی را که نمره قبولی کسب کرده است از وی پذیرفته می‌شود.

تبصره ۳ - دانش‌آموزی که به واحدهای آموزشی بزرگسالان منتقل می‌شود در صورت تمایل و احراز شرایط لازم، برابر آئین‌نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان می‌تواند مجدداً به مدارس روزانه انتقال یابد.

تبصره ۴ - دانش‌آموز استثنایی که برای سومین بار در پایه اول مردود می‌شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می‌تواند با رعایت سایر مقررات در واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

شرایط قبولی در درسهای پایه دوم

ماده ۷۷ - پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش‌آموزی در هر یک از درسها قبول شناخته می‌شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۷۸ - دانش‌آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یا درسها احراز نکند می‌تواند در امتحانات همان درس یا درسها در شهریور ماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هریک از درسهای وی در شهریورماه کمتر از نصاب قبولی نباشد.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهریور ماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل‌ها (باضافات در ماده ۴۶ مراجعه شود)

شرایط قبولی در دروس غیر نهایی پایه سوم

ماده ۷۹ - پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش‌آموزی در هر یک از دروس غیر نهایی قبول شناخته می‌شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۸۰ - دانش‌آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یا درسهایی احراز نکند و یا درسهایی از سالهای قبل وی باقیمانده باشد می‌تواند در امتحانات همان درس یا دروس در دوره تابستانی و یا دی ماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر یک از دروس وی کمتر از نصاب قبولی نشود.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت (دروس مهارتی) و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است در دوره تابستانی، یا دی ماه شرکت کند و در صورتی در آن استاندارد قبول شناخته می‌شود و گواهی نامه استاندارد مهارت، برای او صادر می‌شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت، کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل‌ها (باضافات در ماده ۴۶ مراجعه شود)

شرایط قبولی در دروسهای امتحانات نهایی پایه سوم

ماده ۸۱ - پس از برگزاری امتحانات نهایی ، دانش‌آموزی در هر یک از دروسها قبول شناخته می‌شود که: (به استناد مصوبه دویست و هشتاد و دومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۱/۲۶ که طی شماره ۱۲۰/۴۰۱/۸ مورخ ۸۱/۲/۷ ابلاغ شده است).

الف) نمره امتحان نهایی وی در هر درس بدون ضریب کمتر از ۷ نباشد . (به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۵۴۱۶/۹ مورخ ۸۳/۶/۸ ، نمره درسی که به صورت نهایی برگزار شده (برای دانش‌آموزان متقاضی تغییر رشته) در صورتی که حداقل ۱۰ باشد حتی اگر نمره پایانی کتبی نهایی وی در آن درس زیر نصاب باشد ، قابل پذیرش در رشته جدید که امتحان آن درس به صورت داخلی تعیین شده است خواهد بود).

ب) نمره سالانه یا دوره تابستانی وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) نباشد.

تبصره ۱ - در مورد دروس غیر حضوری کسب نمره نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) در امتحان نهایی ملاک عمل خواهد بود .

تبصره ۲ - آن دسته از درس‌های فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است از شمول مفاد بند الف مستثنی بوده و دانش‌آموز باید در امتحان نهایی نصاب قبولی را کسب کند.

ماده ۸۲ - در پایان دوره متوسطه برای هر یک از فارغ‌التحصیلان براساس نمرات درسهایی که امتحان نهایی داده‌اند معدل کتبی نهایی محاسبه و در مدارک تحصیلی آنان ثبت می‌شود برای محاسبه معدل کتبی نهایی تعداد واحدهای هر یک از درسهای نهایی در نمره پذیرفته شده امتحان نهایی درس مربوط ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهای درسهای نهایی تقسیم می‌شود.

وضعیت غائبین در امتحانات

ماده ۸۳ - چنانچه دانش آموزی در امتحان پایانی هر نوبت غیبت غیرموجه داشته باشد نمره امتحان پایانی او در آن نوبت در آن درس صفر محسوب می شود و در چنین مواردی کلمه غایب (غ) بجای نمره پایانی آن نوبت برای درسهای مورد نظر در سیاهه نمرات قید می شود لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود و چنانچه دانش آموز مشمول این ماده، دارای نمرات کلاسی (ارزشیابی مستمر) باشد، نمره وی در درس یا درسهای مذکور با احتساب این نمرات برای آن نوبت منظور خواهد شد.

ماده ۸۴ - اگر دانش آموزی در امتحان پایانی نوبت اول در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته باشد. نمرات امتحان پایانی نوبت دوم وی بجای نمرات پایانی نوبت اول درسهای مربوط نیز منظور می شود.

تبصره - در شاخه فنی و حرفه ای برای درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی، دانش آموز موظف خواهد بود قبل از امتحانات پایانی نوبت دوم در آزمون مبحث مورد نظر که توسط معلم مربوط انجام خواهد شد شرکت کند.

ماده ۸۵ -

۸۵-۱ - اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درس های پایه اول یا دوم غیبت موجه داشته باشد نمرات شهریور ماه وی به جای نمرات سالانه آن درس یا دروس منظور می گردد. در مورد دروس انتخابی با پیشنهاد معلم مربوط و تأیید شورای مدرسه تصمیم گیری خواهد شد. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۰-۱۳/۸۶۵ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

۸۵-۲ - اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درسهایی که در پایه سوم انتخاب نموده است غیبت موجه داشته باشد، بجای نمره پایانی نوبت دوم یا نوبتهای اول و دوم کلمه غایب موجه درج می شود. این قبیل دانش آموزان باید درسهای باقیمانده را در دوره تابستانی یا دی ماه برابر ضوابط بطور مجدد انتخاب کنند. برای غائبین موجه دوره تابستانی نیز به همین روال اقدام می شود.

ماده ۳- ۸۵- چنانچه دانش آموز در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از شرکت در امتحانات پایانی نوبت اول ترک تحصیل کند (هر چند نمره ارزشیابی مستمر داشته باشد) برای وی کارنامه با ذکر مراتب ترک تحصیلی صادر می شود و آن سال جزو سنوات تحصیلی وی محاسبه نمی شود و اگر دانش آموزی بعد از امتحانات نوبت اول ترک تحصیل کند در کلیه دروس نوبت دوم غائب غیرموجه منظور و اعلام نتیجه شده و کارنامه صادر می شود و مراتب ترک تحصیل در سوابق تحصیلی وی قید و آن سال جزو سنوات تحصیل وی منظور می شود. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۵/۱۲۰- ۱۳/۵/۸۶ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

ماده ۸۶- اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم و دوره تابستانی یا شهریور ماه کلیه درسها غیبت موجه داشته باشد واحدهای وی در آن سال حذف و برای او وقفه تحصیلی محسوب می شود و ضروری است توضیحات لازم در کارنامه و سایر مدارک تحصیلی دانش آموز قید شود.

ماده ۸۷- اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم یا شهریور ماه یا پایان دوره تابستانی در درسهای غیرنهایی با عذر موجه غایب باشد در صورت درخواست ولی دانش آموز ، مدیر واحد آموزشی مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرین امتحان از درس یا درسهای مربوط با رعایت ضوابط امتحان بعمل آورد.

۱- ۸۷- در درسهایی که امتحان آنها به صورت هماهنگ برگزار می شود سؤال دانش آموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود .

ماده ۸۸- اگر دانش آموزی در سال تحصیلی به دلیل غیبت موجه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای درسهای موضوع تبصره یک ماده ۵۵) در آن نوبت جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می شود.

ماده ۸۹- غیبت غیر موجه در امتحانات نهایی به منزله نمره صفر برای آن امتحان خواهد بود و چنانچه دانش آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از درسهای وی حذف می شود و باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درسها را انتخاب کند و بصورت نهایی امتحان دهد.

ماده ۹۰- تشخیص غیبت موجه بر اساس دلایل و مدارک ارائه شده از طرف دانش‌آموز در امتحانات داخلی، با شورای واحد آموزشی و در امتحانات هماهنگ با کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط و در امتحانات نهایی با رئیس حوزه اجرا پس از هماهنگی با مدیر واحد آموزشی خواهد بود.

شرایط فارغ التحصیلی:

ماده ۹۱- دانش‌آموزی فارغ التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی) قبول شده باشد.

ب) معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد.

تبصره ۱- چنانچه دانش‌آموزی از مجموعه درسهای پایه‌های دوم و سوم (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر در دو عنوان درسی، آخرین نمره درس وی (سالانه یا تابستانی یا غیرحضور) ۷ و بیشتر باشد و معدل کل وی نیز حداقل ۱۰ باشد فارغ التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درسهای شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است و استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) و کارورزی در شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شوند.

(به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۲۱۱/۹ مورخ ۸۳/۶/۴، منظور از نمره درس، نمره سالانه شامل نمرات مستمر و پایانی نوبت اول و دوم دانش‌آموز می‌باشد.)

(به استناد مصوبه دویست و هشتاد و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۵/۱ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۱۹۷۵ مورخ ۸۱/۵/۲ کمیسیون مفاد بخشنامه ۴۶۰/۳۳۴۳/۵ مورخ ۸۱/۴/۵ اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی را مغایر با تبصره یک ذیل ماده ۹۱ آیین‌نامه آموزشی دوره سه ساله - واحدی تشخیص داد. بنابراین مفاد بخشنامه مذکور کان لم یکن تلقی می‌شود. بدیهی است استفاده از مفاد تبصره یک ماده ۹۱ نیازی به کسب حداقل نمره ۷ در امتحان نهایی نخواهد داشت.)

تبصره ۲- علاوه بر مفاد تبصره (۱) چنانچه دانش‌آموز از درسی نمره کمتر از نصاب قبولی کسب کرده باشد ولی برابر مقررات از وی پذیرفته شده باشد و معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد نیز فارغ‌التحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره ۳- در صورتی که دانش‌آموز شرط الف را احراز کند لیکن معدل کل وی کمتر از ۱۰ باشد می‌تواند بمنظور تأمین شرط بند ب از درسهایی که نمره وی در آنها کمتر از ۱۲ است یک نیمسال در واحدهای آموزشی بزرگسالان بصورت غیرحضور و پس از آن بعنوان داوطلب آزاد، درسهایی را انتخاب کند و امتحان دهد چنانچه، کمیود نمره دانش‌آموز، مربوط به درسهای انتخابی باشد باید بجای آنها از درسهای سایر رشته‌ها انتخاب کند و امتحان دهد.

ماده ۹۲- برای محاسبه معدل کل نمرات هر دانش‌آموز در پایان دوره متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس (سالانه یا دوره تابستانی و شهریور ماه و یا امتحان دی ماه) ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر مجموع واحدهای این درسهای تقسیم می‌شود. در محاسبه معدل کل تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره - چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده دانش‌آموز یک یا چند واحد درسی مازاد بر حد مجاز واحدهای رشته مربوط باشد درسهای مازاد به عنوان جایگزین درسهای انتخابی، معاف و اختیاری شاخه کاردانش به نحوی که مجموع واحدهای پذیرفته شده دانش‌آموز ۹۶ واحد و یا حتی الامکان به ۹۶ واحد نزدیکتر باشد از وی پذیرفته می‌شود و مابقی درسهای گذرانده شده مازاد بر درسهای رشته مربوط در محاسبه معدل کل دانش‌آموز منظور نمی‌شود.

ماده ۹۳- به دانش‌آموزی که موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی بدون احتساب نمرات انضباط) شود با رعایت سایر ضوابط گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه (دیپلم) اعطا می‌شود.

تبصره ۵ - نمونه گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ابلاغ خواهد شد.

سایر موارد:

ماده ۹۴ - امتحان دانش آموزان دوره متوسطه روزانه خارج از کشور طبق مفاد این آیین نامه انجام می شود و امتحان دانش آموزان دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خارج از کشور بر اساس آیین نامه های مربوط خواهد بود. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۵-۱۲۰/۱۳-۸۶/۵ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

تبصره - دانش آموزان موضوع این ماده از انتخاب و گذراندن درس آمادگی دفاعی معاف هستند و لازم است معادل واحدهای درس رازسایردروس رشته های دیگرانتخاب نموده و بگذرانند. (اصلاحیه ۸/۳۶۲۵-۱۲۰/۱۳-۸۶/۵ در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

ماده ۹۵ - امتحان دانش آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور بر اساس آیین نامه امتحانات ویژه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خواهد بود.

فصل پنجم: شیوه هدایت تحصیلی دانش آموزان و ضوابط آن

ماده ۹۶ - هدف:

هدایت دانش آموز به مناسب ترین شاخه یا رشته تحصیلی ، بر اساس استعداد و علاقه وی و به تناسب امکانات و نیازهای کشور .

ماده ۹۷ - ادارات کل آموزش و پرورش استانها خط مشی های هدایت تحصیلی را با توجه به سیاست های کلی توسعه و ضوابط هدایت تحصیلی اعلام شده با تأکید بر نیازهای شغلی که توسط وزارت متبوع به آنها ابلاغ می شود ، به ادارات آموزش و پرورش شهرستان ، منطقه و نواحی ابلاغ می کنند.

ماده ۹۸ - شهرستانها ، مناطق و نواحی ، ظرفیتهای شاخه / رشته تحصیلی را در هر سال تحصیلی به طور کتبی با توجه به امکانات به واحدهای آموزشی اعلام می کنند.

ماده ۹۹ - مسؤلان منطقه ، ناحیه یا شهرستان با همکاری مدیران و مشاوران واحدهای آموزشی در طول هر سال تحصیلی خط مشی های توسعه و تعدیل ظرفیت هر شاخه / رشته را بر اساس علاقه و استعدادها و تقاضاهای دانش آموزان و اولیای آنان به اداره کل آموزش و پرورش استان اعلام می کنند. ادارات کل اطلاعاتی را که به این ترتیب حاصل می شود در تدوین خط مشی های هدایت تحصیلی منظور خواهند کرد.

ماده ۱۰۰ - مشاوران ، کلیه اولیاء دانش آموزان پایه اول را مطابق تقویم اجرایی ، به واحد آموزشی دعوت می کنند و ضمن توضیح اهداف نظام آموزش متوسطه در مورد سیاستهای آتی کشور ، مسائل علمی ، فرهنگی ، فن آوری و میزان نیاز جامعه به تخصصهای مختلف و اهمیت هریک از شاخه ها / رشته های تحصیلی ، آنان را راهنمایی می کنند و پس از برگزاری جلسات متناوب در نیمه دوم فروردین سال اول ، نمون برگ شماره (۴) (نظر والدین دانش آموز در مورد شاخه / رشته تحصیلی دانش آموز) را ارائه و در نیمه اول اردیبهشت جمع آوری می کنند.

ماده ۱۰۱- مشاور باید، در طول سال تحصیلی پایه اول به طور گروهی و انفرادی طی جلساتی با دانش‌آموزان، اطلاعات مورد نیاز را در خصوص رشته‌های تحصیلی، مشاغل مرتبط، سیاستهای توسعه... در اختیار آنان قرار دهد و سپس نمونه برگ شماره ۳ (نظرخواهی از دانش‌آموز) را در نیمه دوم فروردین سال اول به آنان تحویل و در نیمه اول اردیبهشت جمع‌آوری کند.

ماده ۱۰۲- مشاور باید، با همکاری مدیر دروس پس از توجیه معلمان، نمونه برگ شماره ۲ (نظر معلمان در سبهای مربوط نسبت به وضعیت درسی دانش‌آموزان) را بعد از امتحانات نوبت اول در اختیار معلم مربوط قرار دهد و حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات نوبت دوم سال اول جمع‌آوری کند و پس از انتقال به نمونه برگ شماره (۵) هر دانش‌آموز، امتیاز رشته‌ها را محاسبه کند و مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰۳- مشاور، پس از جمع‌بندی نتایج آزمونهای استعداد و رغبت، نظر خواهی از معلمان، اولیا، دانش‌آموز و بررسی مدارک موجود در پرونده‌های تربیتی تحصیلی و نمرات مربوط، نمونه برگ شماره ۵، را تکمیل و نظر خود را در هر یک از شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی در مورد دانش‌آموز با لحاظ اولویتها در نمونه برگ شماره یک ثبت می‌کند.

تبصره - در واحدهای آموزشی که مشاور به میزان مورد نیاز وجود ندارد بر اساس شیوه‌نامه‌ای که اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس با هماهنگی سایر دفاتر ذیربط ابلاغ می‌کند نیروی انسانی مورد نیاز جهت انجام امور هدایت تحصیلی دانش‌آموزان تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰۴- معلمان موظفند به منظور بررسی وضعیت آموزشی دانش‌آموز در درس‌های مختلف با مشاور همکاری لازم را داشته باشند.

ماده ۱۰۵- متصدی امور دفتری یا مسئول ثبت نمرات موظف است نمرات در سبهای مرتبط با شاخه‌ها و رشته‌ها و امتیاز بررسیهای مشاوره‌ای را در نمونه برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت و امضاء کند.

ماده ۱۰۶ - مسؤلیت حسن اجرای امر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و تأیید نهایی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به عهده مدیر واحد آموزشی می‌باشد.

ماده ۱۰۷ - نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی باید همزمان با اعلام نتایج امتحانات خرداد ماه سال اول برای دانش‌آموز صادر شود. و پس از تأیید و امضاء آن توسط مسؤل ثبت نمرات، مشاور و مدیر واحد آموزشی با دعوت از اولیاء دانش‌آموز در اختیار آنان قرار گیرد.

تبصره ۱ - دانش‌آموزی که شرایط شاخه / رشته مورد نظر خود را کسب نکرده است، مطابق با ماده ۱۱۱ این فصل شرایط وی بررسی و پس از راهنمایی های لازم حداکثر تا پایان شهریور ماه مجدداً نسبت به تکمیل نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی عنداللزوم اقدام خواهد شد.

تبصره ۲ - برای هنر جویان رشته های موسیقی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی صادر نمی شود. (اصلاحیه ۴/۲۰۲۵/۲۰۰۴ - ۸۰/۸/۲)

ماده ۱۰۸ - ملاکهای هدایت تحصیلی :

الف: نمرات دوره راهنمایی تحصیلی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز برابر نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی (به میزان ۵۰ امتیاز)

ب: نظر مشاور بر اساس بررسیهای مشاوره‌ای (به میزان ۵۰ امتیاز)

ماده ۱۰۹ - ضوابط مربوط به نمرات درسی رشته‌ها و شاخه‌های مختلف

۱ - رشته ریاضی فیزیک:

۱-۱ - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هریک از درسهای ریاضی و علوم تجربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۱-۲ - نمره درس ریاضی (۱) (پایه اول) در دوره متوسطه حداقل ۱۲ باشد و درس فیزیک (۱) و آزمایشگاه را با موفقیت (کسب حداقل نمره ۱۰) گذرانده باشد.

۱-۳ - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۹۶ باشد و یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۲- رشته علوم تجربی:

۲-۱ - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی، در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۲ - در دوره متوسطه درسهای ریاضی (۱)، شیمی (۱) و آزمایشگاه و علوم زیستی و بهداشت (درسهای پایه اول) را با موفقیت (کسب نمره حداقل ۱۰) گذرانده باشد و حداقل در یکی از سه درس مذکور نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۲-۳ - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۳- رشته ادبیات و علوم انسانی:

۳-۱ - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۳-۲ - در درسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، عربی (۱) و مطالعات اجتماعی پایه اول متوسطه نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و نمره درس ادبیات (معدل نمرات درسهای ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱)) حداقل ۱۲ باشد.

۳-۳ - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۴- رشته علوم و معارف اسلامی:

۴-۱ - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۴-۲- در دروسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، (که معدل آنها بعنوان نمره درس ادبیات در نمون برگ ثبت می‌شود) عربی (۱) و تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و حداقل در یکی از دو درس عربی (۱) یا تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۴-۳- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۵- شاخه فنی و حرفه‌ای:

۵-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از دروسهای ریاضی، علوم تجربی و حرفه و فن در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۵-۲- در دوره متوسطه از درس ریاضی (۱) نمره حداقل ۱۰ و از درس کارگاه خود اتکائی نمره حداقل ۱۲ کسب کرده باشد چنانچه نمره درس کارگاه خود اتکائی دانش‌آموز کمتر از ۱۲ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

۵-۳- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه، در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۳۲ باشد و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خود اتکائی حداقل ۱۲۰ باشد. یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با شاخه از ۱۲ کمتر نباشد.

۶- شاخه کاردانش:

۶-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از دروسهای حرفه و فن و هنر، در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۶-۲- در دوره متوسطه از درس کارگاه خود اتکائی نمره حداقل ۱۰ کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خود اتکائی دانش‌آموز کمتر از ۱۰ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

۶-۳- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز در صورت انتخاب درس کارگاه خود اتکائی حداقل ۷۰ و در صورت

عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکایی حداقل ۶۰ باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با شاخه از ۱۰ کمتر نباشد.

۴-۶- دانش‌آموز برای ورود به برخی از رشته‌های مهارتی در شاخه کاردانش علاوه بر احراز شرایط فوق‌الذکر باید ضوابط خاص رشته (در محدوده دروسهای پایه اول) را که معاونت آموزشی تعیین می‌کند کسب کند.

تبصره - نمرات دوره راهنمایی دانش‌آموزی که به دلایل موجه نظیر: شرکت در امتحانات جامع دوره راهنمایی، شرکت در امتحان تعیین پایه (موضوع ماده هفتاد و ۷۰) این آیین‌نامه، تحصیل در مدارس غیر ایرانی خارج از کشور، و بروز حوادثی از قبیل، سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و... فاقد نمرات پایه‌های اول و دوم و سوم راهنمایی تحصیلی است به شرح ذیل محاسبه می‌شود:

الف - چنانچه نمرات پایه اول یا دوم و یا هر دو پایه دوره راهنمایی موجود نباشد نمرات دروسهای مرتبط پایه سوم راهنمایی برای دروسهای همنام پایه‌های مذکور نیز منظور می‌شود و با رعایت سایر ضوابط در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت می‌گردد.

ب - چنانچه نمرات پایه سوم دوره راهنمایی موجود نباشد نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی براساس نمرات دروسهای مرتبط پایه اول متوسطه با رعایت سایر ضوابط تنظیم می‌شود.

ماده ۱۱۰- بررسیهای مشاوره‌ای مندرج در بند ب ماده یکصد و هشت (۱۰۸) به شرح زیر می‌باشد:

با توجه به اهمیت بررسیهای مشاوره‌ای که در طول تحصیل دانش‌آموز، از طریق گردآوری اطلاعات و به شیوه‌های گوناگون انجام می‌شود. ۵۰ امتیاز به این قسمت اختصاص داده شده است. در این بررسیها مشاور موارد زیر را در نظر می‌گیرد و امتیاز آن را محاسبه می‌کند.

۱- نظر اولیای دانش‌آموز	۵ امتیاز
۲- نظر دانش‌آموز	۵ امتیاز
۳- نظر معلمان دروسهای مربوط	۱۰ امتیاز

۴- نتایج آزمونهای رغبت و استعداد (هر کدام ۱۰ امتیاز) ۲۰ امتیاز

۵- نظر مشاور براساس بررسی پرونده تربیتی تحصیلی ۱۰ امتیاز

تبصره ۵- هر یک از موارد یاد شده براساس شیوه نامه‌های مربوط و جداول پیوست و با توجه به وظیفه مشاور در این خصوص تنظیم می‌شود.

ماده ۱۱۱- تعیین مجدد شاخه یا رشته تحصیلی

دانش‌آموزی که بعد از امتحانات خرداد ماه پایه اول به دلایل زیر شرایط هیچ یک از شاخه‌ها و رشته‌ها و یا شاخه و رشته دلخواه یا شاخه و رشته‌ای که در محل سکونت آنها وجود دارد را کسب نکرده است حداکثر تا پایان شهریور ماه پایه اول می‌تواند براساس موارد ذیل و رعایت سایر ضوابط با نظر مشاور نسبت به تعیین رشته مجدد اقدام نماید.

الف- علت عدم کسب شرایط شاخه یا رشته تحصیلی مورد نظر ممکن است یک، دو، سه یا هر چهار دلیل زیر باشد:

۱- موفق به کسب نمره ۱۰ از درس یا درسهای مرتبط پایه اول متوسطه نشده باشد.

۲- نمره درس یا درسهای اختصاصی رشته از حد نصاب (۱۲) کمتر باشد (ویژه رشته‌های نظری)

۳- نمره درس یا درسهای سه پایه راهنمایی از حد نصاب (۳۰) کمتر باشد.

۴- مجموع نمرات سه پایه راهنمایی و پایه اول متوسطه در درسهای مرتبط با شاخه یا رشته از حد نصاب مقرر کمتر باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با شاخه یا رشته به ۱۲ نرسد (به استثنای شاخه کاردانش که معدل ۱۰ نیاز دارد)

ب: طبق موارد ذیل کسری نمرات بررسی و ارائه طریق می‌شود.

۱۱۱-۱- چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر مربوط به نداشتن

نمره (۱۰) از درس یا درسهای پایه اول متوسطه باشد دانش‌آموز می‌تواند پس از شرکت در امتحانات شهریور ماه پایه اول و اخذ نمره ۱۰ از درس یا درسهای مربوط و کسب سایر شرایط با صدور نمون برگ مجدد هدایت تحصیلی برای وی به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.

۱۱۱-۲ - چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر بدلیل نداشتن نمره ۱۲ از درس یا درسهای اختصاصی باشد (ویژه رشته‌های نظری) دانش‌آموز می‌تواند با نظر مشاور در امتحان تعیین رشته درس یا درسهای مربوط در شهریور ماه پایه اول شرکت کند و در صورت کسب شرایط به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود.

۱۱۱-۳ - در صورتی که دانش‌آموز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر را به دلیل عدم کسب حد نصاب (۳۰) از درسهای مرتبط دوره راهنمایی احراز نکرده باشد در صورت داشتن معدل ۱۲ از درسهای مرتبط پایه اول متوسطه و یا کسب آن از طریق امتحان تعیین رشته و داشتن سایر شرایط می‌تواند با نظر مشاور به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود.

۱۱۱-۴ - چنانچه مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز به حد نصاب مقرر نرسد در صورت داشتن معدل ۱۲ از درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در پایه اول متوسطه می‌تواند با نظر مشاور به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود. (لازم به یادآوری است، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش‌آموز نیز باید حداقل ۱۲ باشد).

تبصره ۱۰ - چنانچه معدل درسهای مرتبط پایه اول متوسطه دانش‌آموز ۱۲ نباشد نظر مشاور به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود. (لازم به یادآوری است، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش‌آموز نیز باید به حداقل ۱۲ برسد). به ۱۲ برساند و یا معدل درسهای مرتبط با شاخه یا رشته (معدل مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه) وی در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به ۱۲ برسد.

تبصره ۲۰ - دانش‌آموز متقاضی شاخه کار دانش مشمول بندهای ۱۱۱-۳ و ۱۱۱-۴ نمی‌شود و در صورت کسری نمره با نظر مشاور می‌تواند به شاخه مذکور هدایت شود.

۱۱۱-۵ - زمان تعیین شاخه یا رشته مجدداً حداکثر تا پایان شهریورماه پایه اول می‌باشد و دانش‌آموز می‌تواند در امتحان تعیین رشته درس یا درسهایی که شرایط را برای

وی در شاخه و یا رشته‌های مورد نظر فراهم می‌کند همزمان با امتحانات شهریور ماه شرکت کند.

تبصره ۲۵- چنانچه دانش آموز پایه اول رشته های موسیقی در پایان خرداد ماه و قبل از امتحانات شهریور ماه متقاضی ادامه تحصیل در شاخه یا رشته دیگری باشد باید در شهریور ماه علاوه بر شرکت در امتحانات دروس تجدیدی خود (دروس عمومی و مشترک) ، در امتحانات دروس فیزیک (۱) و آزمایشگاه ، شیمی (۱) و آزمایشگاه ، مطالعات اجتماعی ، علوم زیست و بهداشت شرکت کند و سپس بر اساس آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) برای وی کارنامه سالانه صادر شود. از این قبیل دانش آموزان دروس انتخابی پایه اول به صورت ضربداری از آنان پذیرفته می شود .

شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانش آموزان موضوع این تبصره توسط اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس تنظیم و اعلام خواهد شد. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۲۲۰۲۲۵ - ۸۰/۸/۲)

۱۱۱-۶- امتحان تعیین رشته مطابق با فصل چهارم این آئین نامه برگزار می شود و نمره آن همانند امتحانات درسهای شهریور ماه محاسبه می شود و در کارنامه تحصیلی و نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی دانش آموز (با عنوان تعیین رشته) ثبت شده و تأثیری در معدل سالانه یا کل دانش آموز ندارد و صرفاً در هدایت تحصیلی مورد استفاده قرار می گیرد.

۱۱۱-۷- چنانچه دانش آموز شرایط شاخه یا رشته ای را کسب کند ولی ظرفیت برای پذیرش وی وجود نداشته باشد و یا رشته مربوط در محل سکونت وی نباشد لازم است با نظر مشاور و تأیید شورای واحد آموزشی و موافقت اداره آموزش و پرورش مربوط به یکی از رشته های موجود که براساس نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی بالاترین امتیاز را دارد هدایت شود . در هر صورت در پایان پایه اوّل باید رشته تحصیلی دانش آموزان قبول شده تعیین شده باشد . لازم به یاد آوری است بمنظور اخذ موافقت اداره آموزش و پرورش فهرست اسامی دانش آموزان مشمول این بند به رشته های پیشنهادی به کمیته اجرایی منطقه ارسال

و پس از موافقت کمیته مذکور اقدام لازم انجام می‌شود. شیوه‌نامه اجرائی این بند هر ساله توسط معاونت آموزشی ابلاغ می‌شود.

۸-۱۱۱ - در صورت اجرای بندهای ۲-۱۱۱ ، ۳-۱۱۱ ، ۴-۱۱۱ ، ۷-۱۱۱ باید توضیحات لازم توسط مشاور در قسمت ملاحظات نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت شود و به تأیید و امضاء وی برسد.

ماده ۱۱۲ - تغییر شاخه یا رشته :

دانش آموزی که در پایه دوم به تحصیل اشتغال دارد چنانچه متقاضی تغییر شاخه یا رشته باشد (اعم از اینکه شرایط رشته مورد تقاضا را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی کسب کرده یا نکرده باشد) با نظر مشاور و رعایت موارد ذیل می‌تواند در پایه سوم به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.

۱-۱۱۲ - دانش‌آموزی که متقاضی تغییر رشته به رشته‌های شاخه نظری است باید در خرداد یا شهریور ماه پایه دوم در امتحان تغییر رشته درسهای تخصصی پایه دوم رشته جدید (صرفاً درسهائی که پیش‌نیاز درسهای پایه سوم رشته جدید هستند) شرکت کند و چنانچه از کلیه درسهای مذکور نمره قبولی کسب کند با تغییر رشته وی موافقت می‌شود.

اضافات بر اساس آخرین دستورالعمل‌ها

جدول دروس مورد نیاز جهت تغییر رشته دوره متوسطه سه ساله

ریاضی فیزیک	علوم تجربی	ادبیات و علوم انسانی	معارف اسلامی
فیزیک ۲ و آزمایشگاه	فیزیک ۲ و آزمایشگاه	عربی ۲ (ویژه انسانی)	عربی ۲ (ویژه معارف)
شیمی ۲ و آزمایشگاه	شیمی ۲ و آزمایشگاه	جامعه‌شناسی ۱	جامعه‌شناسی ۱
ریاضی ۲	زیست‌شناسی ۱ و آزمایشگاه		
هندسه ۱	ریاضی ۲		

۲-۱۱۲ - تغییر رشته دانش‌آموزان شاخه‌های نظری یا کاردانش به رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای و یا تغییر رشته در همان شاخه ، منوط به توفیق در امتحانات کلیه درسهای اختصاصی پایه دوم رشته جدید در خرداد یا شهریور ماه همان سال با در

نظر گرفتن ظرفیت پذیرش در رشته‌هایی می‌باشد که اسامی آن از سوی معاونت آموزشی اعلام خواهد شد.

۱۱۲-۳- تغییر شاخه یا رشته از سایر شاخه‌ها و رشته‌ها به رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش بلامانع است و در مواردی که دانش‌آموز بخواهد در واحدهای آموزشی کاردانش دولتی تحت پوشش آموزش و پرورش ادامه تحصیل دهد به لحاظ رعایت ظرفیت رشته‌های مهارتی موافقت اداره آموزش و پرورش منطقه نیز الزامی است.

۱۱۲-۴- زمان تغییر شاخه یا رشته در دوره روزانه حداکثر تا پایان شهریورماه پایه دوم می‌باشد و دانش‌آموز موظف است حداکثر تا دو هفته قبل از شروع امتحانات خرداد یا شهریور ماه تقاضای کتبی خود را به مدیر واحد آموزشی تحویل دهد تا نسبت به انجام مراحل تغییر رشته اقدام شود.

تذکره - دانش‌آموز متقاضی تغییر رشته می‌تواند دروسهای امتحان تغییر رشته را حداکثر در دو مرحله خرداد و شهریورماه پایه دوم امتحان دهد.

۱۱۲-۵- شرکت دانش‌آموز در امتحان درسهای تغییر رشته همراه با امتحان درسهای پایه دوم رشته اولیه وی بلامانع است. نمره درسهای امتحان تغییر رشته همانند درسهای غیرحضورى محاسبه می‌شود و چنانچه دانش‌آموز در امتحان کلیه درسهای تغییر رشته نمره قبولی کسب کند و تغییر رشته دهد نمرات درسهای مذکور از وی پذیرفته می‌شود و صرفاً در معدل کل دانش‌آموز در رشته جدید منظور خواهد شد.

۱۱۲-۶- هزینه امتحان درسهای تغییر رشته معادل با تعرفه امتحانات داوطلبان آزاد از دانش‌آموز دریافت می‌شود.

۱۱۲-۷- درسهای گذرانده شده دانش‌آموزی که با تقاضای تغییر شاخه یا رشته وی موافقت می‌شود با درسهای رشته جدید مطابقت داده می‌شود و درسهای مازاد در سقف مجاز بعنوان درسهای انتخابی (و درسهای اختیاری در شاخه کاردانش) پذیرفته می‌شود و دانش‌آموز موظف است سایر درسهای عمومی و اختصاصی پایه

دوم رشته جدید را که نگذرانده است با رعایت سایر ضوابط انتخاب کند و بگذراند.

تبصره ۱۵- درسهائی که از نظر محتوا با درسهای رشته جدید تطبیق دارد براساس جدولی که از سوی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی تهیه و ابلاغ می‌شود به جای درسهای رشته جدید پذیرفته می‌شود.

تبصره ۲۰- دانش آموز پایه دوم شاخه نظری چنانچه بخواهد پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای را تکرار کند مشروط بر آنکه ضوابط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را در پایه اول کسب کرده باشد و یا شرکت در امتحانات تعیین رشته مجدد (موضوع ماده ۱۱۱ همین آیین نامه) در خرداد یا شهریور ماه پایه دوم، شرایط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را کسب کند می‌تواند در واحدهای آموزشی روزانه در پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای ثبت نام نموده و با رعایت سایر شرایط ادامه تحصیل دهد. در این صورت کلیه دروس پایه دوم شاخه نظری حذف و آن سال تحصیلی به سقف سنوات تحصیل دانش آموز افزوده می‌شود. (اصلاحیه ۸۰/۸/۲-۴۰۰/۲۰۲۲۱/۲)

ماده ۱۱۳- کلید امتیازهای نمرات دانش آموز:

۱- ۱۱۳- امتیاز هر یک از دانش‌آموزان بشرح زیر تعیین می‌شود و در نمون برگ هدایت تحصیلی ثبت می‌شود. با در نظر گرفتن ۵۰ امتیاز برای نمره‌ها، امتیاز هر یک نمره برابر ۲/۵ خواهد بود. (امتیاز هر یک نمره $20 = 2/5 \times 50$) بدین صورت اگر دانش‌آموزی معدل نمراتش در شاخه یا رشته‌ای ۱۵ باشد در مجموع، امتیاز نمره‌های وی در آن شاخه یا رشته برابر ۳۷/۵ خواهد بود.

$$(15 \times 2/5 = 37/5)$$

تبصره ۵- در محاسبه امتیاز معدل، تا یک رقم اعشار محاسبه و درج شود.

کلیدهای امتیازهای آزمون:

۲-۱۱۳ - اجرا ، تصحیح ، نمره گذاری و تفسیر نتایج آزمونهای مربوط به هدایت

تحصیلی از وظایف مشاور است که در خصوص اجرای آزمونهای مذکور می تواند

از همکاری سایر عوامل اجرایی واحد آموزشی بهره مند شود.

امتیازهای مربوط به آزمون شامل موارد زیر می باشد.

آزمون رغبت ۱۰ امتیاز (مطابق با شیوه نامه مربوط)

آزمون استعداد ۱۰ امتیاز (مطابق با شیوه نامه مربوط)

تبصره ۱۵ - مشاور می تواند از بررسیهای خود در موارد خاص که نیاز به اجرای

آزمونهای دیگر باشد ، استفاده کند که امتیاز آن جزء ۱۰ امتیاز بررسیهای مشاوره ای

لحاظ خواهد شد.

تبصره ۲۵ - امتیاز آزمون استعداد و رغبت رشته علوم و معارف اسلامی همانند رشته

ادبیات و علوم انسانی می باشد.

تبصره ۳۵ - در مواردی که دانش آموز هیچ یک از دروسهای هنر یا کارگاه خود ا تکایی را

انتخاب نکرده باشد امتیاز نظر معلم برای شاخه کاردانش به امتیاز نظر مشاور در

نمون برگ شماره ۵ اضافه می شود.

۲-۱۱۳ - امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از دانش آموز (۵ امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفر امتیاز

۴-۱۱۳ - امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از والدین (۵ امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفر امتیاز

۵-۱۱۳ - امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از معلمان (۱۰ امتیاز)

عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف	بی جواب
ده امتیاز	هشت امتیاز	شش امتیاز	چهار امتیاز	دو امتیاز	صفر امتیاز

ماده ۱۱۴ - هدایت تحصیلی دانش‌آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان ، ایثارگران ، استعدادهای رخشان ، استثنایی ، داوطلبان آزاد و دانش‌آموز تطبیقی تابع ضوابط خاص خود می‌باشد.

ماده ۱۱۵ - شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانش‌آموزان توسط اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس تنظیم و به استانها ابلاغ می‌شود.

موضوع : آئین‌نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره ۴۰۰/۰۰۲۷۷ - ۷۸/۵/۳۱ در جلسات ۲۳۲ و ۲۳۳ و ۲۳۴ و ۲۳۶ و ۲۳۷ مورخ ۷۸/۵/۴ و ۷۹/۵/۵ و ۷۹/۵/۱۱ و ۷۹/۵/۲۵ و ۷۹/۶/۸ مورد بازنگری قرار گرفت و در پنج فصل و ۱۱۵ ماده و ۹۶ تبصره به تصویب گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه) رسید صحیح است به مورد اجرا گذارده شود. $\frac{400/20138}{1379/6/15}$

مظفر حسین

وزیر آموزش و پرورش

رونوشت- به دفتر / اداره کل / سازمان جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می‌شود.

باسمه تعالی

نمون برگ شماره ۲: نظرخواهی از معلمان

لیست درس :

همکار محترم: خواهشمند است با توجه به مشاهده خود در جریان فعالیت های آموزشی دانش آموزان در طول سال تحصیلی جاری براساس ملاکهای زیر در ستون مربوط براساس مقیاس های عالی (۱۰) خیلی خوب (۸) خوب (۶) متوسط (۴) ضعیف (۲) امتیازگذاری نمائید.

- ۱- شرکت فعال در واحدهای کارارائه شده ۲- علاقمندی و خلاقیت و ابتکارعمل در درسها
- ۳- انجام تکالیف و وظایف محوله بدون وقفه ۴- سرعت یادگیری و انتقال

ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز	ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز
۱			۲۱				
۲			۲۲				
۳			۲۳				
۴			۲۴				
۵			۲۵				
۶			۲۶				
۷			۲۷				
۸			۲۸				
۹			۲۹				
۱۰			۳۰				
۱۱			۳۱				
۱۲			۳۲				
۱۳			۳۳				
۱۴			۳۴				
۱۵			۳۵				
۱۶			۳۶				
۱۷			۳۷				
۱۸			۳۸				
۱۹			۳۹				
۲۰			۴۰				

نام و نام خانوادگی معلم: امضاء

نام و نام خانوادگی مسؤول جمع آوری نمون برگ امضا

تاریخ تنظیم:

تاریخ تحویل:

باسمه تعالی

نمون برگ شماره ۳

دانش آموز گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی و نقش آن در تعیین سرنوشت شما ، خواهشمند است علاقمندی خود را (پس از مشورت و کسب آگاهیهای لازم) نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید. نام شاخه ها و رشته های تحصیلی : ۱- کاردانش ۲- فنی و حرفه ای ۳- ادبیات و علوم انسانی ۴- علوم و معارف اسلامی ۵- علوم تجربی ۶- ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم
نام شاخه یا رشته						

نام و نام خانوادگی دانش آموز:

نام و نام خانوادگی مشاور:

تاریخ تنظیم نمون برگ:

تاریخ دریافت نمون برگ:

امضاء

امضاء

باسمه تعالی

نمون برگ شماره ۴

والدین گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی و نقش آن در تعیین سرنوشت عزیزان شما ، خواهشمند است علاقمندی خود را نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی که مایلید فرزندان در آنها تحصیل کند (پس از مشورت و کسب آگاهیهای لازم) ، به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید. نام شاخه ها و رشته های تحصیلی : ۱- کاردانش ۲- فنی و حرفه ای ۳- ادبیات و علوم انسانی ۴- علوم و معارف اسلامی ۵- علوم تجربی ۶- ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم
نام شاخه یا رشته						

نام و نام خانوادگی دانش آموز:

نام و نام خانوادگی مشاور:

نام و نام خانوادگی ولی دانش آموز:

تاریخ تنظیم نمون برگ:

تاریخ دریافت نمون برگ:

امضاء

امضاء ولی دانش آموز:

تعاریف مربوط به فصل چهارم

(ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان)

- امتحانات داخلی امتحاناتی است که طبق برنامه معین و با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می‌شود. در امتحانات داخلی تهیه سوالها و تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می‌باشد.

- امتحانات هماهنگ امتحاناتی است که در بعضی از درسها طبق برنامه معین و سوالهای یکسان در سراسر کشور و یا در سراسر یک استان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و یا اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور/ تهیه و در محل واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می‌شود. در امتحانات هماهنگ تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می‌باشد.

- امتحانات نهائی امتحانات درسهایی از پایه سوم متوسطه است که بصورت سراسری (کشوری) با برنامه همزمان و سوالهای یکسان، توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه می‌شود و زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور / بوسیله عوامل اجرایی امتحانات (هیأت ممتحنه) که از طرف ادارات آموزش و پرورش شهرستانها و مناطق معین می‌شود برگزار خواهد شد. در امتحانات نهائی برگزاری امتحان و تصحیح اوراق بصورت متمرکز انجام می‌شود.

- امتحانات دوره تابستانی امتحاناتی است که برای دانش آموزان پایه سوم در پایان دوره تابستانی برگزار می‌شود.

- امتحانات شهریور ماه امتحانات درسهایی است که برای دانش آموزان پایه‌های اول و دوم که پس از امتحانات خرداد ماه موفق به کسب نمره قبولی در آن درسها نشده‌اند برگزار می‌شود و این امتحانات در همان واحد آموزشی برگزار می‌شود که امتحانات پایانی نوبت دوم در آن سال تحصیلی برگزار شده است.

- امتحانات دی ماه امتحاناتی است که برای دانش‌آموزان پایه سوم که تا پایان تابستان موفق به گذراندن کلیه دروسهای رشته / شاخه مربوط نمی‌شوند در دی ماه برگزار می‌شود.

- معدل: برای هر دانش‌آموز در طول دوره متوسطه سه نوع معدل منظور می‌شود.

الف) معدل سالانه: بر اساس تعداد واحدهای دروسهای ارائه شده دانش‌آموز در طول هر سال تحصیلی و مطابق با ماده ۷۱ این آئین نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

ب) معدل کتبی: بر اساس نمره پذیرفته شده دروسهایی که دانش‌آموز امتحان نهایی داده است و مطابق با ماده ۸۲ این آئین نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

ج) معدل کل: بر اساس نمره پذیرفته شده دروسهایی که دانش‌آموز در طول دوره متوسطه گذرانده است و مطابق با ماده ۹۲ این آئین نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

- ترک تحصیل: ترک تحصیل به یکی از موارد ذیل اطلاق می‌شود: (اصلاح در رای ۷۵۰ شورای عالی ۲۶ / ۴ / ۸۶)

الف) دانش‌آموز در واحد آموزشی ثبت نام نکرده باشد.

ب) دانش‌آموز بنا به درخواست خود (در صورت داشتن حداقل ۱۸ سال تمام) و یا ولی خود از ادامه تحصیل انصراف دهد.

ج) دانش‌آموز، برابر مقررات از تحصیل در واحد آموزشی محروم شده باشد.

- وقفه تحصیلی: وقفه تحصیلی به موردی اطلاق می‌شود که دانش‌آموز پس از ثبت نام به دلایل موجه نتواند در واحد آموزشی ادامه تحصیل دهد و در امتحانات نوبت دوم و شهریورماه هیچیک از دروس شرکت نکند.

رأی صادره در دویست و بیستین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۷۹/۱/۲۳
موضوع: شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش

شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش

در اجرای بند ۳ ماده ۳ فصل اول آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه شیوه سالی واحدی تعیین و تصویب رشته های مهارتی شاخه کاردانش با توجه به شرایط و مقتضیات حرفه ای مورد نیاز جامعه و به تناسب امکانات اجرایی براساس حداقل معادل ۲۰ واحد درسی از عناوین و مواد آموزشی مشمول فصل اول و دوم تصویب نامه شماره ۲۷۷۶۳/ت/۴۴۴/ه، مورخ ۷۱/۹/۲۸، هیأت محترم وزیران و همچنین دروس پیش نیاز یا هم نیاز هر استاندارد مهارتی به تعداد مورد نیاز انجام گیرد.

الف) در صورتی که پس از معادل سازی استانداردهای مهارت و احتساب دروس پیش نیاز یا هم نیاز مربوط به هر رشته، تعداد واحدهای دروس مهارت یا پودمان های مهارت در رشته مربوط کمتر از ۴۳ واحد درسی باشد، برنامه درسی آن رشته با تلفیق مناسب از موارد زیر تا سقف ۴۳ واحد تکمیل خواهد شد.

۱- حداکثر ۹ واحد دروس تکمیل مهارت از قبیل:

- کارآفرینی ۲ واحد.
- بهداشت و ایمنی کار ۲ واحد.
- قانون کار ۱ واحد.
- کارورزی (حداکثر ۴ واحد).

۲- دروس اختیاری.

تبصره - تعیین عناوین و ارائه دروس اختیاری فوق الذکر به تعداد مورد نیاز مطابق فهرست دروس اختیاری مصوب هر گروه یا رشته مهارتی بنا به شرایط و مقتضیات محلی و وضعیت آموزشی هر منطقه توسط مدیر واحد آموزشی محل تحصیل دانش آموز انجام خواهد گرفت.

ب) به منظور تصویب عناوین رشته‌های مهارتی و تعیین استانداردهای مربوط به هریک از آنها و نیز هماهنگ کردن سیاستهای وزارت آموزش و پرورش و دستگاههای اجرایی در توسعه و اجرای شاخه کاردانش کمیته هماهنگی آموزشهای شاخه کاردانش با ترکیب زیر در دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (دبیرخانه کمیته همکاری شورای موضوع ماده ۲۰ تصویب نامه هیأت محترم وزیران) تشکیل می‌شود: (به مصوبه جلسه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۶/۷۷ که طی شماره ۱۲۰/۲۵۵۵/۸ مورخ ۸۱/۶/۱۶ ابلاغ شده است توجه شود. (صفحه ۱۷۷)

- ۱- مدیر کل دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (مسئول کمیته).
- ۲- معاون آموزشی دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (دبیر کمیته).
- ۳- نماینده دستگاه ذیربط حسب مورد.
- ۴- یک نفر صاحب‌نظر با تجربه کافی در برنامه ریزی درسی با معرفی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش.
- ۵- یک نفر صاحب‌نظر با تجربه کافی در برنامه‌ریزی دوره‌های کاردانی با معرفی دفتر امور مدارس عالی.

کمیته مذکور می‌تواند، حسب مورد با توجه به دستور جلسات از افراد صاحب‌نظر در امور برنامه ریزی آموزشهای مهارتی و نیازهای بخش اشتغال دعوت به عمل آورد.

ج) تدوین برنامه‌های آموزشی، تعیین دروس موضوع بند الف و دروس پیش نیاز در هر یک از رشته‌های مهارتی، تعیین پودمانهای مهارت، تعیین مواد و کتابهای آموزشی و کمک آموزشی برای نیل به اهداف آموزشی استانداردهای مهارت در هر یک از رشته‌ها که براساس ضوابط و مقررات این شیوه‌نامه تعیین می‌گردد، با رعایت سایر ضوابط و مقررات توسط دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش انجام خواهد گرفت.

موضوع: شیوه نامه برنامه ریزی رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش در دویمین و بیستمین جلسه هیأت اجرایی نظام جدید متوسطه به تصویب رسید. صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

علی اصغر فانی

معاون آموزشی

**عناوین درس های رشته های شاخه های نظری و شاخه های فنی و حرفه ای که در سال سوم
متوسطه از آنها امتحان نهایی بعمل می آید :**

تعداد	عناوین درس ها	رشته	شاخه
۱۰	*ادبیات فارسی (۳) ۵۴۹۳	ریاضی - فیزیک	
	*تعلیمات دینی و قرآن (۳) ۵۴۹۱		
	*جبر و احتمال ۵۵۰۷		
	*حسابان ۵۵۰۹		
	*زبان خارجی (۳) ۵۵۰۰		
	*زبان فارسی (۳) ۵۴۹۲		
	*شیمی (۳) و آزمایشگاه ۵۵۰۳		
	*عربی (۳) ۵۴۹۶		
	*فیزیک (۳) و آزمایشگاه [ریاضی فیزیک] ۵۵۰۱		
*هندسه (۲) ۵۵۰۸	علوم تجربی	نظری	
*ادبیات فارسی (۳) ۵۴۹۳			
*تعلیمات دینی و قرآن (۳) ۵۴۹۱			
*ریاضی (۳) [علوم تجربی] ۵۵۱۰			
*زبان خارجی (۳) ۵۵۰۰			
*زبان فارسی (۳) ۵۴۹۲			
*زمین شناسی ۵۵۱۶			
*زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه ۵۵۱۵			
*شیمی (۳) و آزمایشگاه ۵۵۰۳			
*عربی (۳) ۵۴۹۶	علوم و معارف اسلامی		
*اخلاق (۲) ۵۵۴۸			
*ادبیات فارسی تخصصی [انسانی] ۵۴۹۵			
*اصول عقاید (۲) ۵۵۳۷			
*تاریخ اسلام (۲) ۵۵۴۱			
*تفسیر و علوم قرآنی (۲) ۵۵۴۴			
*جامعه شناسی (۲) ۵۵۱۹			
*زبان خارجی (۳) ۵۵۰۰			
*زبان فارسی تخصصی [انسانی] ۵۴۹۴			
*عربی (۳) [رشته معارف] ۵۵۳۹	الکترونیک	فنی و حرفه ای	
*فلسفه و منطق ۵۵۲۵			
*تعلیمات دینی و قرآن (۳) ۵۴۹۱			
*ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای] ۱۵۱۵			
*ماشینهای الکتریکی AC ۲۱۳۵			
*ماشینهای الکتریکی DC ۲۱۳۴			
*مدارهای الکتریکی ۲۰۷۲			

شماره	رشته	عناوین درس ها	تعداد	شاخه
۵	الکترونیک	*الکترونیک عمومی (۲)	۲۰۹۴	فنی و حرفه ای
		*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*ریاضی (۳)[فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
		*مبانی مخابرات و رادیو	۲۰۹۷	
		*مدارهای الکتریکی	۲۰۷۲	
۵	الکترونیک و مخابرات دریایی	*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*ریاضی (۳)[فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
		*فیزیک (۲)[فنی و حرفه ای]	۱۵۱۴	
		*مبانی برق (۲)[مخابرات دریایی]	۳۰۴۹	
		*مبانی مخابرات و رادیو	۲۰۹۷	
۵	پشتیبانی صحنه	*تاریخ هنرجهان	۳۴۳۳	
		*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*حجم شناسی	۳۹۷۵	
		*طراحی تخصصی [صحنه]	۳۹۷۶	
		*نقشه کشی (۱)[پشتیبانی صحنه]	۳۹۷۴	
۵	تاسیسات	*تاسیسات برودتی	۱۸۶۳	
		*تاسیسات حرارتی	۱۸۶۱	
		*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*ریاضی (۳)[فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
		*نقشه کشی تاسیسات	۱۸۵۵	
۵	تربیت بدنی	*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*تغذیه و بهداشت موادغذایی	۴۱۴۳	
		*جدول مسابقات ورزشی	۴۴۷۳	
		*شناخت تاسیسات و اماکن ورزشی	۴۴۷۴	
		*فیزیولوژی (۱)	۴۴۷۰	
۵	چاپ	*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*تکنولوژی چاپ	۱۹۸۴	
		*ریاضی (۳)[فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
		*محاسبات فنی تخصصی (چاپ)	۱۹۸۶	
		*موادشناسی چاپ	۱۹۸۵	
۵	حسابداری بازرگانی	*اصول حسابداری (۲)	۳۹۵۵	
		*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
		*حسابداری شرکتها(مقدماتی)	۳۹۶۰	
		*حسابداری صنعتی مقدماتی	۳۹۵۹	
		*مفاهیم و روشهای آماری (۲)	۳۹۵۸	

تعداد	عناوین درس ها	رشته	شاخه
۵	*اجزائماشین	۱۵۲۲	ساخت و تولید
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*رسم فنی تخصصی (ساخت و تولید)	۱۵۴۹	
	*ریاضی (۳)فنی و حرفه ای [۱۵۱۵	
	*محاسبات فنی [(۲)ساخت و تولید]	۱۵۵۳	
۵	*ایستایی ساختمان(از ۸۵-۸۴)	۲۶۹۲	ساختمان
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*ریاضی (۳)فنی و حرفه ای [۱۵۱۵	
	*فن آوری ساختمانهای بتنی	۲۶۹۵	
	*فن آوری ساختمانهای فلزی	۲۶۹۴	
	*مقررات ملی وضوابطعمومی ساختمان(تا۸۴-۸۳)	۲۶۹۳	
۵	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	سرامیک
	*ریاضی (۳)فنی و حرفه ای [۱۵۱۵	
	*شکل دادن وپخت سرامیک(از ۸۵-۸۴)	۲۵۱۸	
	*شیمی تخصصی سرامیک(تا۸۴-۸۳)	۲۵۲۱	
	*ماشین آلات سرامیک	۲۵۱۷	
	*محاسبات در سرامیک	۲۵۱۹	
۵	*تاریخ سینما	۳۸۷۷	سینما
	*تحلیل فیلم(۳۴۳۲*تاریخ هنرایران)	۳۸۷۵	
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*زیبایی شناسی ودرک تصویر	۳۸۷۶	
	*کارگاه نگارش (۲)	۳۸۷۲	
۵	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	صنایع چوب و کاغذ
	*تکنولوژی سازه های چوبی	۱۹۴۹	
	*خواص فیزیکی و مکانیکی چوب	۱۹۴۷	
	*ریاضی (۳)فنی و حرفه ای [۱۵۱۵	
۵	*محاسبات فنی (۲)صنایع چوب (۱۹۵۰	صنایع شیمیایی
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*ریاضی (۳)فنی و حرفه ای [۱۵۱۵	
	*شیمی تجزیه (۱)	۲۴۰۸	
	*عملیات دستگاهی در صنایع شیمیایی	۲۴۰۹	
	*فرایندهای شیمیایی	۲۴۱۰	

تعداد	عناوین درس ها	رشته	شاخه
۵	اصول تغذیه	۴۶۳۱	صنایع غذایی
	اصول کنترل کیفیت	۴۶۳۰	
	بهداشت و ایمنی کار [صنایع غذایی]	۴۶۳۴	
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	سردخانه و انبار	۴۶۳۳	
۵	اجزای ماشین	۱۵۲۲	صنایع فلزی
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	حفاظت و ایمنی [صنایع فلزی] (تا ۸۴-۸۳)	۱۷۱۳	
	رسم فنی تخصصی (صنایع فلزی) (از ۸۵-۸۴)	۱۷۱۰	
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	محاسبات فنی تخصصی (صنایع فلزی)	۱۷۱۱	
۵	بافتدگی	۲۴۶۷	صنایع نساجی
	تأسیسات نساجی	۲۴۷۱	
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	چاپ و تکمیل پارچه	۲۴۶۸	
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
۵	الیاف نساجی	۳۴۶۴	طراحی و دوخت
	تاریخ هنر جهان	۳۴۳۳	
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	طراحی اندام و لباس	۳۴۶۵	
	کارگاه الگو (۲)	۳۴۶۱	
۵	آشنایی با شبکه (تا ۸۵-۸۴)	۴۳۰۲	کامپیوتر
	بانک اطلاعاتی (از ۸۶-۸۵)	۴۳۱۴	
	برنامه سازی تجاری (تا ۸۵-۸۴)	۴۳۰۰	
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	زبان تخصصی [کامپیوتر] (تا ۸۵-۸۴)	۴۲۹۵	
	زبان تخصصی [کامپیوتر] (از ۸۶-۸۵)	۴۳۱۰	
شبکه های کامپیوتری (از ۸۶-۸۵)	۴۳۱۵		
۵	بهداشت روانی	۴۱۴۷۷	کودک‌یاری (از ۸۷-۸۶)
	بیماریهای شایع کودکان	۴۱۴۲	
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۵۴۹۱	
	تغذیه و بهداشت مواد غذایی	۴۱۴۳	
	فعالیت‌های آموزشی پیش دبستانی	۴۱۴۷	

تعداد	عناوین درس ها	رشته	شاخه
۵	*تاریخ هنرجهان	۳۴۳۳	گرافیک
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*طراحی (۲)	۳۶۶۳	
	*علم مناظر و مرایا	۳۴۳۵	
	*مبانی تصویرسازی	۳۶۶۶	
۵	*اصول متالورژیکی ریخته گری	۲۳۴۰	متالورژی
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*رسم مدل و قالب	۲۳۴۷	
	*ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	*محاسبات فنی تخصصی (متالورژی)	۲۳۴۶	
۵	*بهداشت خانواده	۴۲۲۸	مدیریت خانواده
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*حقوق خانواده در اسلام	۴۲۳۲	
	*خانواده در اسلام	۴۲۲۹	
	*روانشناسی رشد	۴۲۳۱	
۵	*پیشینه و مبانی نظری مرمت	۳۶۱۵	مرمت آثار فرهنگی
	*تاریخ هنرجهان	۳۴۳۳	
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*سیر تحول مواد معدنی	۳۶۱۴	
	*فرسایش و پوسیدگی مواد معدنی	۳۶۱۶	
۵	*اکتشاف معدن	۲۵۸۸	معدن
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	*فرآوری مواد معدنی	۲۵۸۹	
	*فیزیک (۲) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۴	
۵	*اجزای ماشین	۱۵۲۲	مکانیک خودرو
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*رسم فنی تخصصی (مکانیک خودرو)	۱۸۹۲	
	*ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	*محاسبات فنی (۲) [مکانیک خودرو]	۱۸۹۳	
۵	*استاتیک و دینامیک مقدماتی	۲۹۹۸	مکانیک موتورهای دریایی
	*تعلیمات دینی وقرآن (۳)	۵۴۹۱	
	*ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]	۱۵۱۵	
	*مبانی هیدرولیک صنعتی	۲۹۹۹	
	*محیط زیست دریایی	۳۰۰۰	

فنی و حرفه ای

تعداد	عناوین درس ها	رشته	شاخه
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	ناوبری	فنی و حرفه ای
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]		
	زبان تخصصی ناوبری		
	مبانی رادار و وسایل کمک ناوبری		
	هواشناسی		
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	نقشه برداری	فنی و حرفه ای
	روشهای تعیین موقعیت		
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]		
	کارگاه محاسبه و ترسیم (۲) (نقشه برداری)		
	نقشه برداری عمومی		
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	نقشه کشی عمومی	فنی و حرفه ای
	ریاضی (۳) [فنی و حرفه ای]		
	محاسبات فنی [(۲) ساخت و تولید]		
	نقشه کشی (۲)		
	هندسه ترسیمی		
۵	آشنایی با بناهای تاریخی	نقشه کشی معماری	فنی و حرفه ای
	تاسیسات ساختمان		
	تعلیمات دینی و قرآن (۳)		
	عناصر و جزئیات ساختمانی (۱)		
	متره و برآورد (۱)		

* سایر رشته های فنی و حرفه ای امتحان نهایی ندارند.

جدول دروس عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه تحصیلی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	شاخه تحصیلی				
			فنی و حرفه‌ای	کاردانش	نظری		
					علوم تجربی و ریاضی-فیزیک	ادبیات و علوم انسانی	علوم و معارف اسلامی
۱	تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۲+۲	x	x	x	x	
۲	تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۲+۲	x	x	x	-	
۳	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۲+۱	x	x	x	-	
۴	زبان فارسی (۱)	۲	x	x	x	x	
۵	زبان فارسی (۲)	۲	x	x	x	x	
۶	زبان فارسی (۳)	۲	-	-	x	-	
۷	ادبیات فارسی (۱)	۲	x	x	x	x	
۸	ادبیات فارسی (۲)	۲	x	x	x	x	
۹	ادبیات فارسی (۳)	۲	-	-	x	-	
۱۰	عربی (۱)	۲	x	x	x	x	
۱۱	عربی (۲)*	۲	x	x	x	-	
۱۲	عربی (۳)	۲	-	-	x	-	
۱۳	زبان خارجه (۱)	۲	x	x	x	x	
۱۴	زبان خارجه (۲)	۲	x	x	x	x	
۱۵	زبان خارجه (۳)	۲	-	-	x	x	
۱۶	مطالعات اجتماعی	۳	x	x	x	x	
۱۷	فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۲/۵	x	x	x	x	
۱۸	شیمی (۱) و آزمایشگاه	۲/۵	x	x	x	x	
۱۹	ریاضی (۱)	۴	x	x	x	x	
۲۰	ریاضی (۲)	۴	-	-	x	-	
۲۱	آمار و مدل‌سازی	۲	-	-	x	x	
۲۲	علوم زیستی و بهداشت	۲	x	x	x	x	
۲۳	تاریخ معاصر ایران	۲	x	x	x	-	
۲۴	جغرافیای عمومی و استان	۳	x	x	x	-	
۲۵	تربیت بدنی (۱)	۱	x	x	x	x	
۲۶	تربیت بدنی (۲)	۱	x	x	x	x	
۲۷	تربیت بدنی (۳)	۱	-	-	x	x	
۲۸	آمادگی دفاعی	۲	x	x	x	x	
۲۹	دروس انتخابی	۱	x	x	x	x	پرورسی (۱)
		۱	-	-	x	x	پرورسی (۲)
		۱	x	x	x	x	جبرانی یا تکمیلی
		۱	x	x	x	x	سایر دروسهای انتخابی
جمع		۵۸	۵۳	۶۹	۵۲	۴۵	

در شاخه های فنی و کاردانش درس عربی (۲) به دو قسمت تقسیم شده و تحت عنوان دروسهای عربی ۲/۱ و ۲/۲ به ترتیب در پایه های دوم و سوم هر کدام به میزان یک واحد ارائه خواهد شد.

جدول درسهای اختصاصی رشته های متوسطه نظری

رشته ادبیات و علوم انسانی			رشته علوم و معارف اسلامی			رشته علوم تجربی			رشته ریاضی فیزیک		
ردیف	نام درس	واحد	ردیف	نام درس	واحد	ردیف	نام درس	واحد	ردیف	نام درس	واحد
۱	*آرایه های ادبی	۲	۱	*آشنایی بامفردات قرآن	۱	۱	*ریاضی (۳) علوم تجربی [۳	۱	*جبر و احتمال	۲
۲	*ادبیات فارسی تخصصی [انسانی]	۲	۲	*احکام	۱	۲	*زمین شناسی	۲	۲	*حسابان	۴
۳	*اقتصاد	۲	۳	*اخلاق (۱)	۱	۳	*زیست شناسی (۱) و آزمایشگاه	۴	۳	*شیمی (۲) و آزمایشگاه	۳
۴	*تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)	۲	۴	*اخلاق (۲)	۱	۴	*زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه	۴	۴	*شیمی (۳) و آزمایشگاه	۳
۵	*تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)	۲	۵	*ادبیات فارسی تخصصی [انسانی]	۲	۵	*شیمی (۲) و آزمایشگاه	۳	۵	*فیزیک (۲) و آزمایشگاه	۳
۶	*تاریخ ایران و جهان (۱)	۴	۶	*اصول عقاید (۱)	۳	۶	*شیمی (۳) و آزمایشگاه	۳	۶	*فیزیک (۳) و آزمایشگاه [ریاضی فیزیک]	۴
۷	*تاریخ ایران و جهان (۲)	۳	۷	*اصول عقاید (۲)	۳	۷	*فیزیک (۲) و آزمایشگاه	۳	۷	*مبانی کامپیوتر و انفورماتیک	۳
۸	*جامعه شناسی (۱)	۲	۸	*تاریخ اسلام (۱)	۲	۸	*فیزیک (۳) و آزمایشگاه [علوم تجربی]	۳	۸	*هندسه (۱)	۲
۹	*جامعه شناسی (۲)	۲	۹	*تاریخ اسلام (۲)	۲	۹	*هندسه (۱)	۲	۹	*هندسه (۲)	۳
۱۰	*جغرافیا (۲)	۳	۱۰	*تاریخ ایران و جهان	۴	۱۰			۱۰		
۱۱	*جغرافیا (۱) و استان [علوم انسانی]	۳	۱۱	*تفسیر و علوم قرآنی (۱)	۲	۱۱			۱۱		
۱۲	*ریاضی [علوم انسانی]	۲	۱۲	*تفسیر و علوم قرآنی (۲)	۲	۱۲			۱۲		
۱۳	*روانشناسی	۲	۱۳	*جامعه شناسی (۱)	۲	۱۳			۱۳		
۱۴	*زبان فارسی تخصصی [انسانی]	۲	۱۴	*جامعه شناسی (۲)	۲	۱۴			۱۴		
۱۵	*عربی (۲) [علوم انسانی]	۴	۱۵	*جغرافیا (۱) و استان [علوم انسانی]	۳	۱۵			۱۵		
۱۶	*عربی (۳) [علوم انسانی]	۴	۱۶	*ریاضی [علوم انسانی]	۲	۱۶			۱۶		
۱۷	*فلسفه و منطق	۳	۱۷	*روانشناسی	۲	۱۷			۱۷		
			۱۸	*زبان فارسی تخصصی [انسانی]	۲	۱۸			۱۸		
			۱۹	*عربی (۲) [رشته معارف]	۴	۱۹			۱۹		
			۲۰	*عربی (۳) [رشته معارف]	۵	۲۰			۲۰		
			۲۱	*فلسفه و منطق	۳	۲۱			۲۱		
			۲۲	*فن سخنوری	۱	۲۲			۲۲		
			۲۳	*قرأت و تجوید قرآن	۱	۲۳			۲۳		
جمع	جمع	۴۴	جمع	جمع	۵۱	جمع	جمع	۲۷	جمع	جمع	۲۷

مواد و ساعات هفتگی و تعداد واحدهای درسی رشته ادبیات و علوم انسانی شاخه متوسطه نظری

پایه سوم				پایه دوم				پایه اول مشترک			
ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت
۱	* آرایه های ادبی	۲	۲	۱	* آمادگی دفاعی	۲	۲	۱	* ادبیات فارسی (۱)	۲	۲
۲	* ادبیات فارسی تخصصی [انسانی]	۲	۲	۲	* آمار و مدل سازی	۲	۲	۲	* تربیت بدنی (۱)	۲	۱
۳	* تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)	۲	۲	۳	* ادبیات فارسی (۲)	۲	۲	۳	* تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۴	۴
۴	* تاریخ ایران و جهان (۲)	۳	۳	۴	* اقتصاد	۲	۲	۴	* ریاضی (۱)	۴	۴
۵	* تربیت بدنی (۳)	۲	۱	۵	* تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)	۲	۲	۵	* زبان خارجی (۱)	۳	۳
۶	* تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۳	۳	۶	* تاریخ ایران و جهان (۱)	۴	۴	۶	* زبان فارسی (۱)	۲	۲
۷	* جامعه شناسی (۲)	۲	۲	۷	* تربیت بدنی (۲)	۲	۱	۷	* شیمی (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۸	* جغرافیا (۲)	۴	۳	۸	* تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۳	۳	۸	* عربی (۱)	۲	۲
۹	* روانشناسی	۲	۲	۹	* جامعه شناسی (۳)	۲	۲	۹	* علوم زیستی و بهداشت	۲	۲
۱۰	* ریاضی [علوم انسانی]	۲	۲	۱۰	* جغرافیا (۱) و استان [علوم انسانی]	۴	۳	۱۰	* فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۱۱	* زبان خارجی (۳)	۲	۲	۱۱	* زبان خارجی (۲)	۲	۲	۱۱	* مطالعات اجتماعی	۳	۳
۱۲	* زبان فارسی تخصصی [انسانی]	۳	۲	۱۲	* زبان فارسی (۲) [علوم انسانی]	۳	۲	۱۲	پرورشی	۲	۱
۱۳	* عربی [علوم انسانی]	۴	۴	۱۳	* عربی (۲) [علوم انسانی]	۴	۴	۱۳	انتخابی	۲	۱
۱۴	* فلسفه و منطق	۳	۳	۱۴	درس انتخابی (پرورشی)	۲	۱	۱۴	سایر دروسهای انتخابی	۲	۱
	جمع	۳۳	۳۶		جمع	۳۲	۳۶		جمع	۳۱	۳۶

مواد و ساعات هفتگی و تعداد واحدهای درسی رشته ریاضی فیزیک شاخه متوسطه نظری

پایه سوم				پایه دوم				پایه اول مشترک			
ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت
۱	*ادبیات فارسی (۳)	۲	۲	۱	*آمادگی دفاعی	۲	۲	۱	*ادبیات فارسی (۱)	۲	۲
۲	*تاریخ معاصر ایران	۲	۲	۲	*آمار و مدل سازی	۲	۲	۲	*تربیت بدنی (۱)	۲	۱
۳	*تربیت بدنی (۳)	۱	۲	۳	*ادبیات فارسی (۲)	۲	۲	۳	*تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۴	۴
۴	*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۳	۳	۴	*تربیت بدنی (۲)	۱	۲	۴	*ریاضی (۱)	۴	۴
۵	*جبر و احتمال	۲	۲	۵	*تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۳	۳	۵	*زبان خارجی (۱)	۳	۳
۶	*حسابان	۴	۴	۶	*جغرافیای عمومی و استان	۳	۳	۶	*زبان فارسی (۱)	۲	۲
۷	*زبان خارجی (۳)	۲	۲	۷	*ریاضی (۲)	۴	۴	۷	*شیمی (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۸	*زبان فارسی (۳)	۲	۲	۸	*زبان خارجی (۲)	۲	۲	۸	*عربی (۱)	۲	۲
۹	*شیمی (۳) و آزمایشگاه	۴	۳	۹	*زبان فارسی (۲) [سایر رشته ها]	۲	۲	۹	*علوم زیستی و بهداشت	۲	۲
۱۰	*عربی (۳)	۲	۲	۱۰	*شیمی (۲) و آزمایشگاه	۴	۳	۱۰	*فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۱۱	*فیزیک (۳) و آزمایشگاه [ریاضی فیزیک]	۵	۴	۱۱	*عربی (۲) [سایر رشته ها]	۲	۲	۱۱	*مطالعات اجتماعی	۳	۳
۱۲	*مبانی کامپیوتر و انفورماتیک	۳	۳	۱۲	*فیزیک (۲) و آزمایشگاه	۴	۳	۱۲	پروژه	۲	۱
۱۳	*هندسه (۲)	۳	۳	۱۳	*هندسه (۱)	۲	۲	۱۳	انتخابی	۲	۱
				۱۴	درس انتخابی (پروژه)	۲	۱	۱۴	سایر دروسهای انتخابی	۲	۱
	جمع	۳۳	۳۶		جمع	۳۲	۳۶		جمع	۳۱	۳۶

مواد و ساعات هفتگی و تعداد واحدهای درسی رشته علوم تجربی شاخه متوسطه نظری

پایه سوم				پایه دوم				پایه اول مشترک			
ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت
۱	*آمار و مدل سازی	۲	۲	۱	*مادگی دفاعی	۲	۲	۱	*ادبیات فارسی (۱)	۲	۲
۲	*ادبیات فارسی (۳)	۲	۲	۲	*ادبیات فارسی (۲)	۲	۲	۲	*تربیت بدنی (۱)	۲	۱
۳	*تاریخ معاصر ایران	۲	۲	۳	*تربیت بدنی (۲)	۱	۲	۳	*تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۴	۴
۴	*تربیت بدنی (۳)	۱	۲	۴	*تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۳	۳	۴	*ریاضی (۱)	۴	۴
۵	*تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۳	۳	۵	*جغرافیای عمومی و استان	۳	۳	۵	*زبان خارجی (۱)	۳	۳
۶	*ریاضی (۳) [علوم تجربی]	۳	۳	۶	*ریاضی (۲)	۴	۴	۶	*زبان فارسی (۱)	۲	۲
۷	*زبان خارجی (۳)	۲	۲	۷	*زبان خارجی (۲)	۲	۲	۷	*شیمی (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۸	*زبان فارسی (۳)	۲	۲	۸	*زبان فارسی (۲) [سایر رشته ها]	۲	۲	۸	*عربی (۱)	۲	۲
۹	*زمین شناسی	۲	۲	۹	*زیست شناسی (۱) و آزمایشگاه	۴	۴	۹	*علوم زیستی و بهداشت	۲	۲
۱۰	*زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه	۴	۴	۱۰	*شیمی (۲) و آزمایشگاه	۴	۳	۱۰	*فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۱۱	*شیمی (۳) و آزمایشگاه	۳	۴	۱۱	*عربی (۲) [سایر رشته ها]	۲	۲	۱۱	*مطالعات اجتماعی	۳	۳
۱۲	*عربی (۳)	۲	۲	۱۲	*فیزیک (۲) و آزمایشگاه	۴	۳	۱۲	پرورشی	۲	۱
۱۳	*فیزیک (۳) و آزمایشگاه [علوم تجربی]	۳	۴	۱۳	*هندسه (۱)	۲	۲	۱۳	انتخابی	۲	۱
۱۴	درس انتخابی (پرورشی)	۱	۲					۱۴	سایر دروسهای انتخابی	۲	۱
	جمع	۳۳	۳۶		جمع	۳۲	۳۶		جمع	۳۱	۳۶

مواد و ساعات هفتگی و تعداد واحدهای درسی رشته علوم و معارف اسلامی شاخه متوسطه نظری

پایه سوم				پایه دوم				پایه اول مشترک			
ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت	ردیف	نام درس	واحد	ساعت
۱	*اخلاق (۲)	۱		۱	*آشنایی بامفردات قرآن	۱		۱	*ادبیات فارسی (۱)	۲	۲
۲	*ادبیات فارسی تخصصی [انسانی]	۲		۲	*آمادگی دفاعی	۲		۲	*تربیت بدنی (۱)	۲	۱
۳	*اصول عقاید (۲)	۳		۳	*آمار و مدل سازی	۲		۳	*تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۴	۴
۴	*تاریخ اسلام (۲)	۲		۴	*احکام	۱		۴	*ریاضی (۱)	۴	۴
۵	*تاریخ ایران و جهان	۴		۵	*اخلاق (۱)	۱		۵	*زبان خارجی (۱)	۳	۳
۶	*تربیت بدنی (۳)	۱		۶	*ادبیات فارسی (۲)	۲		۶	*زبان فارسی (۱)	۲	۲
۷	*تفسیر و علوم قرآنی (۲)	۲		۷	*اصول عقاید (۱)	۳		۷	*شیمی (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۸	*جامعه شناسی (۲)	۲		۸	*تاریخ اسلام (۱)	۲		۸	*عربی (۱)	۲	۲
۹	*روانشناسی	۲		۹	*تربیت بدنی (۲)	۱		۹	*علوم زیستی و بهداشت	۲	۲
۱۰	*ریاضی [علوم انسانی]	۲		۱۰	*تفسیر و علوم قرآنی (۱)	۲		۱۰	*فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۳	۲.۵
۱۱	*زبان خارجی (۳)	۲		۱۱	*جامعه شناسی (۱)	۲		۱۱	*مطالعات اجتماعی	۳	۳
۱۲	*زبان فارسی تخصصی [انسانی]	۲		۱۲	*جغرافیا (۱) و استان [علوم انسانی]	۳		۱۲	پرورشی	۲	۱
۱۳	*عربی (۳) [رشته معارف]	۵		۱۳	*زبان خارجی (۲)	۲		۱۳	انتخابی	۲	۱
۱۴	*فلسفه و منطق	۳		۱۴	*زبان فارسی (۲) [علوم انسانی]	۲		۱۴	جبرانی یا تکمیلی	۲	۱
۱۵	*فن سخنوری	۱		۱۵	*عربی (۲) [رشته معارف]	۴		۱۵	سایر دروسهای انتخابی	۲	۱
				۱۶	*قرائت و تجوید قرآن	۱					
	جمع	۳۳	۳۶	جمع		۲۲	۳۶	جمع		۳۱	۳۶